

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ

ಮಣಿಮಂಜರೀ

ಲೇಖಕ

ವಿದ್ವಾನ್.ವಿಜಯವಿಠಲಾಚಾರ್ಯ ಎಂ.ಎ
ಶಿರೋಮಣಿ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಎಸ್.ಜಿ.ವಿದ್ಯಾಪೀಠ
ಮಂತ್ರಾಲಯ

Name of Book - Manimanjari
Edit by-B.K. Vijayavittalachar
Ex,Adhyapaka,S.G.S.V.P.
Mantralayam

Edition-First 2015

Pages :-154

All Rights are Reserved

R.Praice: - Rs.100

Computing by- Kasyapa I.T.Center
Mantralayam(A.P.)

Printers-

Publishers :-

Sri Raghavendragurusarvabowma
publications
Mantralayam(A.P.)

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಾ

ಮಣಿಮಂಜರೀ

ವಂದೇಗೋವಿಂದಮಾನಂದ ಜ್ಞಾನದೇಹಂ ಪತಿಂ ಶ್ರಿಯಃ|

ಶ್ರೀಮಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯ ವಲ್ಲಭಂ ಪರಮಕ್ಷರಮ್||೧||

ಸಸರ್ಜ ಭಗವಾನಾದೌ ತ್ರೀನ್ಮುಣಾನ್ವಕೃತೇಃಪರಃ|

ಮಹತತ್ತ್ವಂ ತತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಸೃಷ್ಟವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತನುಮ್||೨||

ಮಹತತ್ತ್ವಾದಹಂಕಾರಂ ಸಸರ್ಜ ಶಿವವಿಗ್ರಹಮ್|

ದೈವಾನ್ ದೇಹಾನ್ ಮನಃ ಖಾನಿ ಖಂ ಚ ಸ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ತತಃ||೩||

ಆಕಾಶಾದಸೃಜದ್ವಾಯುಂ ವಾಯುಸ್ತೇಜೋ ವ್ಯಜೀಜನತ್ |

ತೇಜಸಃ ಸಲಿಲಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಪೃಥಿವೀಮಸೃಜದ್ವಿಭುಃ||೪||

ತತಃ ಕೂಟಸ್ಥಮಸೃಜದ್ವಿಧಿಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿಗ್ರಹಮ್|

ತಸ್ಮಿಂಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಭೂಯೋ ಭುವನಾನಿ ಚತುರ್ದಶ|| ೫||

ತಾತ್ಪ್ರಿಕಾನಥ ದೇವಾನ್ ಕೋ ವೈರಾಜಃ ಪುರುಷೋ ಸೃಜತ್|

ತಥೈವ ಪರಮಾನ್ ಹಂಸಾನ್ ಸನಕಾದೀಂಶ್ಚ ಯೋಗಿನಃ||೬||

ಅಸುರಾನ್ ದೋಷರೂಪಾನಪ್ಯವಿದ್ಯಾಂ ಪಾಂಚಪರ್ವಣೀಂ|

ವರ್ಣಾಶ್ರಮವಿಶೇಷಾಂಶ್ಚ ಧರ್ಮಕ್ಷೃಪ್ತಿಂ ಚ ಸೋಸೃಜತ್||೭||

ಮರೀಚ್ಯತ್ಯಾದಯಃ ಪ್ರತ್ಯಾ ಅಭೂವನ್ ಪರಮೇಷ್ಟಿನಃ|

ಮರೀಚೇಃ ಕಶ್ಯಪೋ ಜಜ್ಞೇ ವಾಮನಸ್ಯ ಪಿತಾ ವಟೋ||೮||

ಪ್ರಜಾಃ ಸುಸೃಕ್ಷ್ಣವಿವಿಧಾ ಅವಹತ್ಕಶ್ಯಪೋ ದಿತಿಮ್|

ಅದಿತಿಂ ಚ ದನುಂ ಕದ್ರೂಂ ಕೀಕಸಾಂ ವಿನತಾಮಪಿ||೯||

ದಿತ್ಯಾಂ ತತೋ ಭವನ್ ದೈತ್ಯಾ ಅದಿತ್ಯಾಂ ಚ ಸುರಾಃಪುನಃ|

ದನೌ ತು ದಾನವಾಃ ಕದ್ರ್ವಾಂ ನಾಗಾ ನಾನಾವಿಷೋಲ್ಬಾಣಾಃ||೧೦||

ಕೀಕಸಾಯಾಂ ಯಾತುದಾನಾಃ ವಿನತಾಯಾಂ ತು ಪಕ್ಷಿಣಃ|

ಮಹಾವೀರ್ಯಾಸುತಾ ಆಸನ್ ಕಶ್ಯಪಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ||೧೧||

ಮಾನಾವಾನಾಂ ಪಿತಾ ಜಜ್ಞೇ ಆದಿತ್ಯಾತ್ ಕಶ್ಯಪಾತ್ಮಜಾತ್|

ಮನುರ್ನಾಮ ಮಾಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಏತನ್ಮನ್ಮಂತರೇಶ್ವರಃ||೧೨||

ತಸ್ಯ ಘ್ರಾಣಾದಭೂಚ್ಛ್ರೀಮಾನಿಕ್ವಾಕುಃ ಕ್ಷವತೋ ಮನೋಃ|

ತಪಸ್ತಪ್ತ್ವಾ ವಿರಿಂಚಾಚ್ಚ ಲೇಭೇ ರಂಗೇಶ್ವರಂ ಹರಿಮ್||೧೩||

ವಿಕ್ರಿಸ್ತುಗಭೂತಸ್ಯ ಪುರಂಜಯಾ ಪುರೋಗಮಾಃ|
ತದನ್ವಯೇ ವ್ಯಜಾಯಂತ ಶೂರಾ ರಾಜರ್ಷಯಃ ಪರೇ||೧೪||

ತಸ್ಮಿನ್ ವಂಶೋ ದಶರಥೋ ಬಭೂವಾತ್ಯಂತ ಭಾಗ್ಯವಾನ್|
ಸೋರ್ಚಸ್ವೈಮಾನಿಕಂ ವಿಷ್ಣುಂ ರರಕ್ಷ ಮಹತೀಂ ಮಹೀಂ||೧೫||

ತಸ್ಮಿನ್ನಾಲೇ ಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಹಾರಾಕ್ಷಸಪೀಡಿತಾಃ|
ದಗ್ಧಾಬ್ಧಶಾಯಿನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಯಯುಃ ||೧೬||

ತ ಆದಿಷ್ಟಾ ಶ್ರಿಯಃ ಪತ್ನಾ ಜಜ್ಞಿರೇ ಕ್ಷಿತಿ ಮಂಡಲೇ|
ಶಾಖಾಮೃಗಾದಿಭಾವೇನಹನೂಮಾನ್ಮರುತೋಽಭವತ್||೧೭||

ಅಭಯಾಯ ಸತಾಂ ಹತ್ಯೈ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ತತೋ ಹರಿಃ|
ರಾಮನಾಮಾ ದಶರಾಥಾತ್ಮಸಲ್ಯಾಮಜಾಯತ||೧೮||

ತತೋಲಕ್ಷ್ಮಣಶತ್ರುಘ್ನೌ ಸುಮಿತ್ರಾಯಾಂ ಬಭೂವತುಃ|
ಕೈಕೇಯ್ಯಾಂ ಭರತೋ ಜಜ್ಞೇ ಸದಾ ಶುಭರತೋ ನೃಪಾತ್||೧೯||

ಅಭ್ಯವರ್ಧಂತ ಸಮ್ಯಂಚಃ ಕುಮಾರಾಃ ಸುಕುಮಾರಕಾಃ|
ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರೈಃ ಪುತ್ರೈಃ ಪಿತಾದ್ವೈರ್ಧೃರಿವ ನಿರ್ಬಭೌ||೨೦||

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಸ್ತತೋ ಯಜ್ಞಂ ನಿಷ್ಠತೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಾನ್|
ನಿಹಂತುಮನಯನ್ನಾಥಂ ರಾಮದೇವಂ ಸಲಕ್ಷ್ಮಣಮ್||೨೧||

ಅಟವ್ಯಾಂ ತಾಟಕಾಂ ಹತ್ವಾ ಸ ಸಿದ್ಧಾಶ್ರಮಮೇಯಿವಾನ್|
ವಿಧೂಯ ಯಜ್ಞವಿಘ್ನಾಂಶ್ಚ ವಿದೇಹವಿಷಯಂ ಯಯೌ||೨೨||

ರಾಜಾದ್ಯೈಃ ಪೂಜಿತಃ ಸೋಽಥ ವಿಭಜ್ಯ ಧನುರೈಶ್ವರಂ|
ಜಾನಕೀಮಲಭೀಷ್ಟೋಚ್ಚೈಃ ಸ್ತೂಯಮಾನಃ ಸುರೇಶ್ವರೈಃ||೨೩||

ಗಚ್ಛನ್ ದೇವ್ಯಾ ಸಹಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಸವಸಿಷ್ಠಃಸಹಾನುಜಃ|
ಗುರುಕಾವ್ಯಯತಜ್ಯೋತ್ಸಾ ಕಾಂತವತ್ಸವ್ಯರೋಚತ||೨೪||

ಪ್ರವಿಶ್ಯನಗರೀಂ ತತ್ರ ಪ್ರವಂಧ್ಯ ಪಿತರಂ ತಥಾ|
ಮಾತ್ಯಾಶ್ಚ ಪೂಜಿತಃ ಸರ್ವೈಃ ಸ ರೇಮೇ ಸುಖಚಿತ್ತನುಃ||೨೫||

ರಾಮರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕಾಯ ದಧ್ರೇ ದಶರಥೋ ಮನಃ|
ನಿಜಘ್ನೇ ಸ ತು ಕೈಕೇಯ್ಯಾ ಮತ್ಸುತೋ ಗಾಮವೇದಿತಿ||೨೬||

ರಾಮದೇವಸ್ತತಃ ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ ಸಮನ್ವಿತಃ|
ವನಂ ಪ್ರತಿಂ ಯಯೌ ಹಂತುಮಶೇಷಾನಪಿ ರಾಕ್ಷಸಾನ್||೨೭||

ಧ್ವಸ್ತಾಕರ್ಣಾಂ ವಿಘೋಣಾಂ ಚ ಕಾರಯಾಮಾಸ ರಾಕ್ಷಸೀಂ
ಲಂಕೇಶಭಗಿನೀಂ ರಾಮೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನಾನು ಜನ್ಮನಾ||೨೮||

ರಾಮವಿಪ್ರಕೃತಃ ಕ್ರವ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಕರ್ಮಚಿಕೀರ್ಷಯಾ
ಆಜಗಾಮ ಸಹಾನೀಕಃ ಖರೋ ದೂಷಣಸಂಯುತಃ||೨೯||

ತಾನ್ ಜಘಾನ ರಮಾನಾಥೋ ರಾಮೋ ರಾಜೀವಲೋಚನಃ
ಲೀಲಯೈವ ಪರಾನಂದಃ ಸುರಕಾರ್ಯಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಯೇ||೩೦||

ರಾಮಃಪುರಸ್ತಾತ್ಪರತೋಪಿರಾಮೋ
ರಾಮಃಪರಂ ದಿಕ್ಷುವಿದಿಕ್ಷು ರಾಮಃ
ರಾಮೈರನಂತ್ಯೈರಿತಿ ವಿಶ್ವರೂಪೋ
ನಿಘ್ನನ್ನರಾತೀನ್ವಿರರಾಜ ರಾಮಃ||೩೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾಯಾಂ
ಶ್ರೀ ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ ಪ್ರಥಮಃಸರ್ಗಃ ||

ದ್ವಿತೀಯಸರ್ಗಃ ಪ್ರಾರಂಭಃ||

ತತೋ ದೂರಂ ಗತೇ ರಾಮೇ ರಾವಣಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣೇ
ಸೀತೇಯಂ ನೀಯತ ಇತಿ ಮತ್ಪಾ ನಿನ್ಯೇ ತದಾಕೃತಿಮ್||೧||

ರಾಮಾಂತಿಕೇ ಸ್ಥಿತಾದೇವೀ ನ ಮಂದೈಃ ಸಮದೃಶ್ಯತ
ರೂಪಾಂತರೇಣ ಕೈಲಾಸಂ ಗತಾ ನಿತ್ಯಾ ವಿಯೋಗಿನೀ||೨||

ನಿತ್ಯಂ ಪಶ್ಯನ್ನಿಜಾಂ ದೇವೀಂ ಪೂರ್ಣಸಂತೋಷಸಂಭೃತಃ
ರಾಮೋ ನ ದೃಶ್ಯತೇ ದೇವೀತ್ಯಭೂತ್ಸಂಕಟವಾನಿವ||೩||

ಪ್ರಭಂಜನಸುತಃ ಶ್ರೀಮಾನಾಂಜನೇಯೋ ನಿರಂಜನಃ
ನನಾಮ ಭಕ್ತಿಭರಿತೋ ರಾಮಂ ರಾಜೀವಲೋಚನಮ್||೪||

ರಾಮ ಸ್ವಾಮಿನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ದುಷ್ಟಾನ್ ಜಹಿ ನಿಜಾನವ
ನಿರ್ದುಃಖಾನಂದಲೀಲಾತ್ಮನ್ನಿತ್ಯಸ್ತೌತ್ಸ ನಿಜಂ ಗುರುಮ್||೫||

ಸ ವನಾಂತರಮಾಸಾದ್ಯ ರಾಮಃ ಸುಗ್ರೀವಮೈಕ್ಷತ
ತೇನ ಸಖ್ಯಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ನಿಜಘಾನ ತದಗ್ರಜಮ್||೬||

ತತಃ ಸುಗ್ರೀವ ಸಂದಿಷ್ಟಾ ವಾನರಾ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಶಃ

ಪ್ರಸಸ್ತುರ್ನಿಪುಣಾ ವೀರಾಃ ಸೀತಾಮಾರ್ಗಣತತ್ಪರಾಃ॥೭॥

ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಕಕುಭಂ ಗತ್ವಾ ಹನೂಮಾನಂಭಸಾಂ ನಿಧಿಮ್ |
ಅತಿಲಂಘ್ಯ ತತೋ ಲಂಕಾಂ ಸೀತಾಕೃತಿಮವೈಕ್ಷತ॥೮॥

ರಾಮಾಂಗುಲೀಯಕಂ ದೇವೈರ್ದತ್ತಾ ಚೂಡಾಮಣಿಂ ತತಃ |
ಸಂಗೃಹ್ಯ ಜಾನಕೀಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ನತ್ವಾಸಾವಾರುಹತ್ತರುಮ್॥೯॥

ವನಂ ವಿಶಕಲಯ್ಯೋಚ್ಚೈಃ ರಾಕ್ಷಸಾನಕ್ಷಪೂರ್ವಕಾನ್ |
ನಿಹತ್ಯ ಮಾರುತಿರ್ಲಂಕಾಮದಹತ್ಪಚ್ಛವಚ್ಛಿನಾ॥೧೦॥

ತತೋ ರತ್ನಾಕರಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ವಾನರೇಂದ್ರೈಃಸಭಾಜಿತಃ |
ದತ್ತಾ ಚೂಡಾಮಣಿ ಧನ್ಯಃಪ್ರಾಪ್ಯ ರಾಮಾಯ ಸೋ ನಮತ್॥೧೧॥

ರಾಮೋ ಹನುಮತಾ ಸಾರ್ಧಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನ ಚ ಧೀಮತಾ |
ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಸೈನ್ಯೇನ ಕೀನಾಶಹರಿತಂ ಯಯೌ॥೧೨॥

ಸ ಸೇತುಂ ದಕ್ಷಿಣಾಂಭೋಧೌ ಬಂಧಯಾಮಾಸ ಮರ್ಕಟೈಃ |
ಸಸೈನ್ಯೋರ್ವತ್ಮನಾ ತೇನ ನಕ್ತಂಚರ ಪುರಂ ಯಯೌ॥೧೩॥

ನಿಜಘ್ನಃ ರಾಕ್ಷಸಾನೀಕಂ ವಾನರಾಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಾಃ |
ಹನೂಮಾನ್ ಭಗವತ್ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಜಘಾನಾತಿಬಲಾನ್ ರಿಪುನ್॥೧೪॥

ಸೋಽಜೀವಯನ್ಮಹಾರಕ್ಷ ಮೋಹಿತಾನ್ ಸರ್ವವಾನರಾನ್ |
ಗಂಧಮಾದನಮಾನೀಯ ತದ್ಗತೋಷಧವಾಯುನಾ॥೧೫॥

ಅಸಂಖ್ಯಾನ್ ರಾಕ್ಷಸಾನ್ ಹತ್ವಾ ಕುಂಭಕರ್ಣಂ ಚ ರಾವಣಮ್ |
ರಾಮೋ ವಿಭೀಷಣಂ ರಕ್ಷಃ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೇ ಸೋಽಭ್ಯಷೇಚಯತ್॥೧೬॥

ಅಶೋಕಮೂಲಮಾಸಾದ್ಯ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಜಾನಕೀಮ್ |
ನಿತ್ಯಾವಿಯೋಗಿನೀಂ ದೇವೀಂ ರಾಮೋ ಮಂದದೃಶಾಮಪಿ॥೧೭॥

ಹಸುಮತ್ತಮುಖ್ಯೈಃಸಾರ್ಧಂ ದೇವ್ಯಾ ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |
ಆರುಹ್ಯ ಪುಷ್ಪಕಂ ರಾಮೋ ಜಗಾಮ ನಗರೀಂ ನಿಜಾಮ್॥೧೮॥

ಭರತೋ ಭಕ್ತಿಭರಿತೋ ರಾಮಮಭ್ಯೇತ್ಯ ನಿರ್ವೃತಃ |
ಪಪಾತ ಪಾದಯೋಸ್ತಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯೇವ ಶ್ವಫಲಜಃ॥೧೯॥

ತಮುತ್ಥಾಪ್ಯ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ರಾಘವೋಽಂತಃಪುರಂ ಗತಃ |
ಸಂಪೂಜಿತೋ ಜನ್ಯೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಜನನೀಮಭ್ಯವಂದತ॥೨೦॥

ರಾಮೋ ರಾಜ್ಯಾಭಿಷಿಕ್ತಃ ಸನ್ ಶಶಾಸ ಜಗತೀಂ ಪ್ರಭುಃ|
ಧರ್ಮಾನಶಿಕ್ಷಯತ್ಪೂರ್ಣೋ ಬುಭುಜೇ ಸಂಪದಃ ಸುಖೀ||೨೧||

ಸನಕಾದೀಂಶ್ಚ ತದ್ವಂಶ್ಯಾನ್ ಮುನೀನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಮಾರುತಿಃ|
ರಾಮಾಂತಿಕೇ ಶ್ರುತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾವಿಶೇಷಾನ್ ಸಮಶಿಕ್ಷಯತ್||೨೨||

ಸುರಾಣಕಾಂಸ್ತಮೋ ನೇತುಂ ತತ್ಪಾಜೇವ ಸ ಜಾನಕೀಮ್|
ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾನ್ನಿರವದ್ಯತ್ವಾತ್ಸ್ಯಾಸ್ತ್ಯಾಗೈಕಧಂ ಭವೇತ್||೨೩||

ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಯಜ್ಞಪುರುಷಂ ಯಜ್ಞೇನಾಯಜತಾಥ ಸಃ|
ತತ್ರಾಗತಾ ಸತೀ ಸೀತಾ ವೇದ್ಯಾಮಂತರ್ದಧೇ ಕಿಲ||೨೪||

ಧರ್ಮಂ ಸಾಂಖ್ಯಂಚ ಯೋಗಂಚ ವರ್ತಯಾಮಾಸ ರಾಘವಃ|
ಪ್ರವೋಚನ್ಮರುತಃ ಸೂನುಃ ಸಂಪದೋ ನನ್ಯತುಸ್ತದಾ||೨೫||

ಪ್ರಕೃತ್ಯಾ ಪರಮಾ ಹಂಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮಾನಸಾಃ ಸುತಾಃ|
ಸನಕಾದ್ಯಾಸ್ತತಃಶ್ರುತ್ವಾ ವ್ಯಾಚಿಖ್ಯಿಸ್ತತ್ಪಮಂಜಸಾ||೨೬||

ನಮೋರಾಮಾಯ ರಾಮಾಯ ರಾಮರಾಮ ನಮೋಸ್ತು ತೇ|
ರಾಮಃಸ್ವಾಮೀ ಗತೀ ರಾಮ ಇತಿ ಲೋಕ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ||೨೭||

ದೇವೋ ಜಿಗಮಿಷುರ್ಧಾಮ ಸ್ವೀಯಮಭ್ಯರ್ಥಿತಃ ಸುರೈಃ|
ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಂ ಪ್ರಯಯೌ ಶೇಷೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ರಾಮಚೋದಿತಃ||೨೮||

ಸಮಾಯಾತ ಸಮಯಾತ ಯೇ ಯೇ ಮೋಕ್ಷಪದೇಚ್ಛವಃ|
ಏವಮಾಘೋಷಯದ್ರಾಮೋ ದೂತೈರ್ದಿಕ್ಷು ಸಮಸ್ತಶಃ||೨೯||

ಅಥೋತ್ತರಾಂ ದಿಶಂ ದೇವಃ ಪ್ರತಸ್ಥೇ ಸಹ ಸೀತಯಾ|
ವಾನರಾದ್ಯೈರನರಾದ್ಯೈರಪ್ಯನನ್ವೈರ್ಜಂತುಭಿರ್ವೃತಃ||೩೦||

ತೇಷಾಂ ಮೋಕ್ಷಪದಂ ದತ್ವಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಮರುತ್ಸುತಮ್|
ರಾಘವಃ ಸೀತಯಾ ಸಾಧ್ಯಂ ವಿವೇಶ ಸ್ವ ಪರಂ ಪದಮ್||೩೧||

ಸತ್ಯೇನ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ವಿರಕ್ತಿಮತ್ಯಾ
ಸ್ಮೃತ್ಯಾ ಚ ಧೃತ್ಯಾ ಚ ತಪಸ್ಯಯಾ ಚ|
ಹಾರಾಮ ರಾಮೇತಿ ಸದೋಪಗಾಯನ್
ಪ್ರಾಭಂಜನಿಃ ಕಿಂಪುರುಷೇಷು ರೇಮೇ||೩೨||

ಇತಿ ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ ದ್ವಿತೀಯಃಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ|

ಅಥ ತೃತೀಯಃಸರ್ಗಃ

ಹಿಮಾಮಂಶೋರತ್ರಿಪುತ್ರಸ್ಯ ಬುಧೋನಾಮ ಸುತೋ ಭವತ್ |
ಪುರೂರವ ಮಹಾರಾಜಸ್ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೋ ವ್ಯಜಾಯತ ||೧||

ತಸ್ಯಾಯುರಭವತ್ತುತ್ರೋ ನಹುಷಸ್ತಸ್ಯ ನಂದನಃ |
ಯಯಾತಿರಭವತ್ತಸ್ಯ ನಂದನೋ ಬಲವೀರ್ಯವಾನ್ ||೨||

ದೇವಯಾನೀಂಚ ಶರ್ಮಿಷ್ಠಾಂ ಸ ಉವಾಹ ಪ್ರಿಯೇ ಉಭೇ |
ಪ್ರಥಮೋಶನಶಃಪುತ್ರೀ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಾರ್ಷಪರ್ವಣೀ ||೩||

ಯದುಂ ಚ ತುರ್ವಸುಂ ಚೈವ ದೇವಯಾನ್ಯಾಮಜೀಜನತ್ |
ದ್ರುಹ್ಯುಂ ಚಾನು ಚ ಪೂರುಂಚ ಶರ್ಮಿಷ್ಠಾಯಾಮಜೀಜನತ್ ||೪||

ಯದೋರ್ವಂಶೇ ತು ರಾಜಾನಃ ಕಾರ್ತವೀರ್ಯಪುರೋಗಮಾಃ |
ಬಭೂವುರ್ಭಗವದ್ಭಕ್ತಾಃ ತಪೋಜ್ಞಾನಪರಾಯಣಾಃ ||೫||

ಪುರೋರ್ವಂಶೇ ತು ರಾಜಾನ ಆಸನ್ ದೌಷ್ಯಂತಿಪೂರ್ವಕಾಃ |
ತೇಷಾಂ ಕೀರ್ತ್ಯಾ ಚ ವಿಕ್ರಾಂತ್ಯಾ ಸಮಸ್ತಾಃ ಪೂರಿತಾ ದಿಶಃ ||೬||

ಭೂಭಾರಕ್ಷಪಣಾಪೇಕ್ಷಾಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ ದಿವೌಕಸಃ |
ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿಶಾಯಿನಂ ವಿಷ್ಣುಂ ಶರಣ್ಯಂ ಶರಣಂ ಯಯುಃ ||೭||

ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಾದಿಭಾವೇನ ತೇನಾ ದಿಷ್ಟಾಃಸುರಾದಯಃ |
ಬಭೂವುರ್ಭಗವತ್ಸೇವಾಂ ವಿಧಿತ್ಸಂತಃ ಸಮಸ್ತಶಃ ||೮||

ವರುಣಃ ಶಂತನುರ್ನಾಮ ಪೂರೋರ್ವಂಶೇ ವ್ಯಜಾಯತ |
ವಿಚಿತ್ರವೀರ್ಯಸ್ತಸ್ಯಾಸೀತ್ತುತ್ಪತ್ತಿತ್ರಾಂಗದಾನುಜಃ ||೯||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಶ್ಚಪಾಂಡುಶ್ಚ ತಸ್ಯ ಪುತ್ರೌ ಬಭೂವತುಃ |
ಪಾಂಡೋಃಕುಂತೀ ಚ ಮಾದ್ರೀ ಚ ದ್ವೇ ಭಾರ್ಯೇ ಧರ್ಮಕೋವಿದೇಗಂ

ಸ ಪಾಂಡುರ್ಮುನಿಶಾಪೇನ ಸ್ತ್ರೀಸಂಗಮಸುಖಂ ಜಹೌ |
ಭರ್ತ್ವಾಜ್ಞಯಾ ಸುತಂ ಕುಂತೀ ಧರ್ಮಾಲ್ಲೇಭೇ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಮ್ ||೧೦||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಯ ಗಾಂಧಾರ್ಯಾಮಾಸನ್ ದುರ್ಯೋಧನಾದಯಃ |
ವಧಾಯ ಮಾರುತಸ್ತೇಷಾಂ ಭೀಮಂ ಕುಂತ್ಯಾಮಜೀಜನತ್ ||೧೧||

ಸಾ ಲೇಭೇ ವಾಸವಾಜ್ಞಿಷ್ಣುಂ ಯಮೌ ಮಾದ್ರೀ ಚ ದಸ್ರಯೋಃ |
ವನೇವರ್ಧಂತ ವತ್ಸಾಸ್ತು ಪಾಂಡುನಾ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾಃ ||೧೨||

ಏವಂ ಪಾಂಚಾಲ ಬಹ್ಲೀಕಾ ಅವರ್ಧಂತ ಮಹಾಬಲಾಃ|
ಆಹುಕಾದ್ಯಾದವಾದುಗ್ರಸೇನೋಽಭೂದ್ದೇವಕಸ್ತಥಾ||೧೪||

ದೇವಕಸ್ಯ ಸುತಾ ಜಜ್ಞೇ ದವಕೀ ದೇವಸಂಮತಾ|
ವಸುದೇವ ಉವಾಹ್ಮೇನಾಂ ಯಾದವಃ ಶೂರನಂದನಃ||೧೫||

ತತ್ರ ಪ್ರಾದುರಭೂದ್ದೇವಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ ಸನಾತನಃ|
ದಂಪತ್ಯೋರನಯೋರಾಶಾಃ ಪೂರಯನ್ ಸುರಕಾರ್ಯವಾನ್||೧೬||

ವಸುದೇವಸ್ಯ ರೋಹಿಣ್ಯಾಂ ತತಃ ಪೂರ್ವಮಜಾಯತ|
ಅನಂತೋ ಬಲವತ್ಪೇನ ಬಲಭದ್ರ ಇತೀರಿತಃ||೧೭||

ಜ್ಞಾನಾನಂದತನುಂ ಶ್ಯಾಮಂ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಂ|
ವ್ಯಕ್ತಮಾತ್ರಂ ಹರಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತುಷ್ಠಾವಾನಕದುಂದುಭಿಃ| ೧೮||

ಸ್ವಾಜ್ಞಯಾ ಸ ಪ್ರಜಂ ನೀತಃ ಕಂಸಾದ್ಭೀತೇನ ಶೌರಿಣಾ|
ಶಿಶುರೂಪೀ ಯಶೋದಾಯಾಃ ಶಾಯಿತಃ ಶಯನೇ ಶನೈಃ||೧೯||

ಚಂಡಿಕಾಂ ತತ್ಕ್ಷಣೋದ್ಭೂತಾಂ ನೀತ್ವಾ ಯಾದವನಂದನಃ|
ದೇವಕ್ಯಾ ಶಯನೇನ್ಯಸ್ಯ ಪೂರ್ವದ್ಬಂಧಮಾಯಯೌ||೨೦||

ತಾಂ ಕನ್ಯಾಂ ಕಂಸ ಆನೀಯ ನಿಹಂತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ|
ಮೃತ್ಯುಸ್ತೇ ಜಾತ ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸೋತ್ಪಪಾತ ನಭಃಸ್ಥಲಮ್||೨೧||

ಜಾತಮಾತ್ರಾನ್ ಕುಮಾರಾನ್ ಸ ನಿಹಂತುಂ ಜನಮಾದಿಶತ್|
ಹಿಂಸಾವಿಹಾರದುಷ್ಪಾಸ್ತೇ ನಿಜಘ್ನಾರ್ಭುವಿ ಬಾಲಕಾನ್||೨೨||

ಜಗಾಮ ಗೋಕುಲಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಧಾತ್ರೀ ಕಂಸಸ್ಯ ಪೂತನಾ|
ಕೃಷ್ಣಮಾಧತ್ತ ಸಾ ಹಂತುಂ ತಾಂ ಜಘಾನ ಜಗತ್ಪತಿಃ||೨೩||

ಶಾಯಿತಃ ಶಕಟಸ್ಯಾಧಃ ಶಕಟಾಕ್ಷಂ ಜಘಾನ ಸಃ|
ಅಮೀಮರುತ್ತೃಣಾವರ್ತಂ ತೇನೋನ್ನೀತಶ್ಚ ಲೀಲಯಾ||೨೪||

ಗರ್ಗೋಽಥ ಶೌರಿಣಾ ದಿಷ್ಟಶ್ಚಕಾರ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಚಿತಾನ್|
ಸಂಸ್ಕಾರಾನ್ನಾಮ ಚಾಪ್ಯಸ್ಯ ಸಬಲಸ್ಯ ವ್ರಜಂ ಗತಃ||೨೫||

ಪ್ರಾಂಗಣೇ ರಿಂಖಿಣಂ ಕುರ್ವನ್ನರ್ಭಕೈಃ ಸಹ ಮಾಧವಃ|
ಲೀಲಾಭಿರ್ಭಾವಗರ್ಭಾಭಿರ್ಹನಮಾನಂದಯನ್ ಬಭೌ||೨೬||

ಜಘಾಸ ಮೃತ್ತಿಕಾಃ ದೇವಃ ಕದಾಚಿಲ್ಲಿಲಯಾ ಹರಿಃ|
ಮಾತ್ರೋಪಾಲಬ್ಧ ಆಸ್ಯೇ ಸ್ವೇ ವ್ಯಾತ್ರೇ ವಿಶ್ವಮದರ್ಶಯತ್||೨೭||

ದಧ್ಯಮತ್ರಂ ವಿಭಜ್ಯೇಶಃ ಕದಾಚಿಚ್ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್|
ನವನೀತಂ ಸಮಾದತ್ತ ರಹೋ ಗತ್ವಾ ಜಘಾಸ ಚ||೨೮||

ಜನನ್ಯೋಲೂಖಿಲೇ ಬದ್ಧಃ ಸೋರ್ಜುನಾವ್ರದಮೂಲಯತ್|
ನಲಕೂಬರಮಣಿಗ್ರೀಪೌ ಮೋಚಯಾಮಾಸ ಶಾಪತಃ||೨೯||

ವೃಂದಾವನಂ ಯಿಯಾಸುಃ ಸನ್ನಂದಸೂನುರ್ಬೃಹದ್ವನೇ|
ಸಸರ್ಜ ರೋಮಕೂಪೇಭ್ಯೋ ವೃಕಾನ್ ವ್ಯಾಘ್ರಸಮಾನ್ ಬಲೇ||೩೦||

ಸಪಾಲಯನ್ ಗೋಪಾಲಕಬಾಲವೃಂದೈ
ಬಲೇನ ಸಾಕಂ ಪಶುವತ್ಸಯೂಥಾನ್|
ನಿಹತ್ಯ ವತ್ಸಾಸುರಮಾದಿದೇವೋ
ಬಕಂ ಚ ಗೋಪಾಲಕತಾಮವಾಪ||೩೧||

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ ತೃತೀಯಃಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ|

ಅಥ ಚತುರ್ಥಃಸರ್ಗಃ

ಕೃಷ್ಣಾಯಾಃ ಕಾಲಿಯಂ ತೃಕ್ತ್ವಾ ಪೀತ್ವಾ ದಾವಾಗ್ನಿಮುಲ್ಪಣಮ್|
ಸ ವಿಷದ್ರುಮಮುಚ್ಛಿದ್ಯ ದೈತ್ಯಾನ್ ಗೋವಪುಷೋ ಹನತ್||೧||

ಸ ಸಪ್ತೋಕ್ಷವಧಾಲ್ಲೇಭೇ ನೀಲಾಂ ಗೋಪಾಲಕನ್ಯಕಾಮ್|
ಬಲೇನ ಧೇನುಕಂ ಹತ್ವಾ ಜಘಾನಾನ್ಯಾನ್ ಖಿರಾನ್ ಸ್ವಯಮ್||೨||

ಪ್ರಲಂಬೋ ಬಲಭದ್ರೇಣ ಹತೇ ದಾವಂ ಪಪೌ ಪುನಃ|
ನಂದಜೋ ವ್ರಜರಕ್ಷಾರ್ಥಂ ಕೃಪಾಸಿಂಧುರ್ಹಿ ಮಾಧವಃ||೩||

ವಿಪ್ರಪತ್ನೀಭಿರಾನೀತಂ ತದ್ಗೃಹಾಂತಿಕಮಾಗತಃ|
ದಧ್ಯಮತ್ರಂ ವಿಭಜ್ಯೇಶಃ ಕದಾಚಿಚ್ಚಂದ್ರಸನ್ನಿಭಮ್|
ಸೋಽನ್ಯ ಸಾನುಚರೋ ಭುಕ್ತ್ವಾ ಚಕ್ರೇ ತಾಸಾಮನಗ್ರಹಮ್||೪||

ಮಖಿಭಂಗರುಷೇಂದ್ರೇಣಾದಿಷ್ಟೈರ್ಮೇಘೈರ್ಕೃತಾಂ ಹರಿಃ|
ವೃಷ್ಟಿಂ ಸೋಡುಮಶಕ್ತಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ರರಕ್ಷೋದ್ಧೃತ್ಯ ಪರ್ವತಮ್||೫||

ಆರ್ಯಾನುಗ್ರಹಸಂಪ್ರಾಪ್ತಕಾಮಾ ಗೋಪಾಂಗನಾಸ್ತತಃ|
ರಮಯಾಮಾಸ ಗೋವಿಂದಶ್ಚಿರಮೇತಾಸು ರಾತ್ರೀಷು||೬||

ಸರೂಪಾಣಾಂ ಚ ಗೋಪೀನಾಂ ಮಂಡಲೇ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್ |
ನನರ್ತ ವೇಣುನಾ ಗಾಯನ್ ರಾಸಕ್ರಿದಾಮಹೋತ್ಸವೇ ||೭||

ಶಂಖಚೂಡಾಸುರಂ ಹತ್ವಾರಿಷ್ಟಂ ಕೇಶಿನಮಪ್ಯಥ |
ಮಯಪುತ್ರಂ ಪುನರ್ಯೋಮಂ ಸ ಚಕ್ರೇ ವ್ರಜರಕ್ಷಣಮ್ ||೮||

ಕಂಸಪ್ರಹಿತಮಕ್ರೂರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂಭಾವ್ಯ ತಂ ಹರಿಃ |
ತೇನಸಾಕಂ ಯಯೌ ದೇವೋ ಮಧುರಾಂ ಬಲಸಂಯುತಃ ||೯||

ಭಂಕ್ತ್ವಾ ಕಂಸಧನುಃ ಶಾರ್ವಣಂ ಹತ್ವಾಂಬಷ್ಠಂ ಸವಾರಣಮ್ |
ಚಾಣೂರಮುಷ್ಟಿಕೌ ಹತ್ವಾ ಸಬಲಃ ಶುಶುಭೇ ಹರಿಃ ||೧೦||

ಮಂಚಸ್ಥಂ ಮಾತುಲಂ ಕಂಸಂ ಮೂರ್ಛಾ ಸಂಗೃಹ್ಯ ಮಾಧವಃ |
ನಿಪಾತ್ಯ ನಿಷ್ಪಿಪೇಷೋಚ್ಛ್ರಿದ್ಧಾರಿಣ್ಯಾಂ ಸ ಮಮಾರ ಚ ||೧೧||

ತದ್ಬಲಂ ಸಕಲಂ ಹತ್ವಾ ಜನಾನ್ ಸರ್ವಾನಂದಯತ್ |
ವಿಮುಚ್ಯ ನಿಗಡಾದಿಶಃ ಪಿತರಾವಭ್ಯವಂದತ ||೧೨||

ಪುತ್ರೀ ವೈಧವ್ಯಸಂಕ್ರುದ್ಧಮಭೀಯಾಂತಂ ಜರಾಸುತಮ್ |
ಸಬಲೋಭ್ಯರ್ಧಯತ್ಪುಷ್ಣೋ ಹತ್ವಾ ತತ್ಸ್ಮಿನಿಕಾನ್ಮುಹಃ ||೧೩||

ಪಾಂಡುರ್ವನೇ ಮೃತಃ ಪಾರ್ಥಾಃ ಆನೀತಾಃ ಮುನಿಭಿಃ ಪುರಮ್ |
ಪೀಡ್ಯತೇ ಕುರುಭಿಃ ಸ್ವೈರಮಿತ್ಯಶ್ರಾವಿ ಮಧುದ್ವಿಷಾ ||೧೪||

ಅಕ್ರೂರಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಕೃಷ್ಣೋ ನಾಗಪುರಂ ಪ್ರತಿ |
ಕುರೂಣಾಮನಯಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಮುವಾಚ ಸಃ || ೧೫ ||

ತವ ಪುತ್ರಾ ನ ಸನ್ತ್ಯೇವ ಭೀಮಸೇನಾಗ್ನಿಭರ್ಜಿತಾಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭೀಮಪಾರ್ಥಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಃ ಸ್ವಪುರಂ ಯಯೌ ||೧೬||

ಪೂಜಯಂತೌ ಹರಿಂ ಪಾರ್ಥೌ ಪೂಜತೌ ಸರ್ವಯಾದವ್ಯೈಃ |
ಊಷತುಃ ಸುಚಿರಂ ತತ್ರ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಾಮೃತಾಶನೌ ||೧೭||

ಉದ್ಧವಂ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ವ್ರಜಶೋಕಾಪನುತ್ತಯೇ |
ಭಗವಾನ್ಮಾಗಧಾಧೀಶಂ ಪುನರಭ್ಯರ್ಧಯದ್ಯುಧಿ ||೧೮||

ಸ ಸ್ಯುಗಾಲಾಧಿಪಂ ಹತ್ವಾ ತತ್ಪುತ್ರಂ ಪರ್ಯಪಾಲಯತ್ |
ಇತಿ ಚಿತ್ರಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚಕಾರ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ||೧೯||

ಭೀಷ್ಮಕಸ್ಯಸುತಾಂ ದೇವೋ ರುಕ್ಮಿಣೀಮವಹತ್ತತಃ |
ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದರೂಪಿಣ್ಯಾಸ ರೇಮೇ ರಮಯಾ ತಯಾ ||೨೦||

ಲಬ್ಧಂ ಸತ್ರಾಜಿತಾ ಸೂರ್ಯಾತ್ ಸ ಸಿಂಹಾಪಹೃತಂ ತತಃ |
ರತ್ನಂ ಜಾಂಬವತಾ ನೀತಂ ಜಾಂಬವತ್ಯಾ ಸಹಾನಯತ್ ||೨೧||

ಸತ್ರಾಜಿತೇ ದದೌ ರತ್ನಂ ತೇನ ದತ್ತಾಂ ಸರತ್ಸಕಾಮ್ |
ಸತ್ಯಭಾಮಾಮುದವಹತ್ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಪರಾತ್ಪರಃ ||೨೨||

ಹತವಾನ್ ಸಾನುಜಂ ಹಂಸಂ ಕೃಷ್ಣೋ ರೇಮೇ ಸ್ವಧಾಮನಿ |
ಪುತ್ರಾನ್ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸಾಂಬಾದೀನ್ ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ವಜೀಜನತ್ ||೨೩||

ಪುರಾನ್ನಿಯಾಪಿತಾ ದುಷ್ಪ್ರೇರ್ಪಿಡಿಂಬಂ ಚ ಬಕಂ ತಥಾ |
ನಿಹತ್ಯ ಪಾಂಡವಾ ಜಗ್ಮುಃ ಕೃಷ್ಣಂ ಕೃಷ್ಣಾಸ್ವಯಂವರೇ ||೨೪||

ಲಬ್ಧ ಕೃಷ್ಣಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪಾಂಡವಾನ್ಸ್ವಪುರಂ ಗತಃ |
ನಿಹತ್ಯ ಶತಧನ್ವಾನಂ ಪಾರ್ಥಾನಾಮಂತಿಕಂ ಯಯೌ ||೨೫||

ಕಾರಯಿತ್ವಾ ಹರಿಪ್ರಸ್ಥಂ ತತ್ರ ಪಾರ್ಥಾನಿವೇಶ್ಯ ಸಃ |
ಉಪಯೇಮೇ ಚ ಕಾಲಿಂದೀಂ ದ್ವಾರಕಾಮಾಪಮಾಧವಃ ||೨೬||

ನೀಲಾಂ ನಗ್ಮಜಿತಃ ಪುತ್ರೀಂ ಮಿತ್ರವಿಂದಾಂ ಪಿತೃಷ್ವಸುಃ |
ಭದ್ರಾಂ ಚ ಕೇಕಯಸುತಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾಖ್ಯಾಂ ಚ ಸೋ ವಹತ್ ||೨೭||

ಸೋಽಥಾಶ್ಚರ್ಯತಮೋ ಧನ್ಯೋ ಭೌಮಂ ಹತ್ವಾ ದಿವಂ ಗತಃ |
ಅಪಾಹರತ್ಪಾರಿಜಾತಂ ಪರಾಜಿತ್ಯ ಪುರಂದರಮ್ ||೨೮||

ಮಹಿಷೀಣಾಂ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಷೋಡಶಾವಹದಚ್ಚುತಃ |
ಶತಂ ಚ ತಾಸು ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಪುತ್ರಾ ದಶ ದಶಾಭವನ್ ||೨೯||

ಲಬ್ಧಂ ಸತ್ರಾಜಿತಾ ಸೂರ್ಯಾತ್ ಸ ಸಿಂಹಾಪಹೃತಂ ತತಃ |
ದ್ಯೂತೋ ಜಿತಾಃ ಕೃತಾರಣ್ಯವಾಸಾ ಅಜ್ಞಾತವಾಸತಃ |
ಪರಂ ಗತಾ ಉಪಪ್ಲಾವೈ ಪಾರ್ಥಾಸ್ತಂ ಪ್ರತಿಲೇಭಿರೇ ||೩೦||

ದೌತೈನ ವಂಚಯಿತ್ವಾರೀನ್ ಪ್ರಾಯೋ ಭೀಮೇನ ಸರ್ವಶಃ |
ಜಘಾನ ಕೃತಸಾರಥ್ಯಃ ಕೃಷ್ಣಃ ಪಾರ್ಥಾನಪಾದ್ಧರಿಃ ||೩೧||

ವಾಯುರ್ವಂಶಾನಿವಾನೋನ್ಯಪ್ರತಿಘಟ್ಟನಸಂಭವೈಃ |
ವೈರವೈಶ್ವಾನರಜ್ವಾಲೈಃ ಸಂಜಹಾರ ಹರಿಯದೂನ್ ||೩೨||

ಉದ್ಧವಂ ಸನಕಾದೀಂಶ್ಚ ದುರ್ವಾಸಃ ಪ್ರಭೃತೀಂಶ್ಚ ಸಃ |
ನೈಯಂಕ್ತ ಸರ್ವವೇದಾಂತವರ್ತಮನೇ ಸಹಶಿಷ್ಯಕಾನ್ ||೩೩||

ಏವಂ ಚಿತ್ರಚರಿತ್ರಸ್ತು ಕೃಷ್ಣೋಽನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪಾಂಡವಾನ್ |
ರೂಪೇಣೈಕೇನಾಸ ಭೂಮಾವೇಕೇನ ತ್ರಿದಿವಂ ಯಯೌ ||೩೪||

ಏವಂ ಕೃಷ್ಣಸಹಾಯಾಸ್ತೇ ಪಾರ್ಥಾಃ ದುರ್ಯೋಧನಾದಿಕಾನ್|
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದ್ವೇಷಿಣೋ ಹತ್ವಾ ಸಕೃಷ್ಟಾಃ ಕೃಷ್ಣಮನ್ವಯುಃ||೩೮||

ಅಥಾಭಿಮನ್ಯೋಸ್ತನಯಃ ಪರೀಕ್ಷಿದ್ರಾಜಾ ಸವಜ್ರೋ ಜಗತೀಂ ವಿಜಿತ್ಯ|
ಸರ್ವಾತ್ಮಭಾವಂ ಪರಮಂ ದಧಾನಃ ಸಮ್ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮೀಮುಪಲಭ್ಯ
ರೇಮೇ||೩೯||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಡಿಶಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾಯಾಂ
ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ ಚತುರ್ಥ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ|

ಅಥ ಪಂಚಮಸರ್ಗಃ

ತತಃ ಪರಮಹಂಸಾ ಯೇ ಕೃಷ್ಣಭೀಮಾನುಶಿಕ್ಷಿತಾಃ|
ವ್ಯಾಸಾಶ್ರಯಾದತ್ರಿಜಾದ್ಯಾ ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯವರ್ತಯನ್||೧||

ಕೃಷ್ಣಭೀಮೇ ಚ ವಿದ್ವೇಷಮಧಿಕಂ ದಧತೋ ಸುರಾಃ|
ಭಗ್ನಬಾಹುಬಲಾ ಈಶುರ್ವಾಗ್ಬುದ್ಧಸ್ತತ್ಪವಿಪ್ಲವಮ್||೨||

ರಹಃಸಂಭೂಯ ತೇ ಸರ್ವೇ ಬುದ್ಧಿಮಂತೋನ್ಯಮಂತ್ರಯನ್|
ಸ್ವಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ಯಥಾ ಪ್ರಜ್ಞಾವಿಜೃಂಭಣಮ್||೩||

ಶಕುನಿದ್ವಾರ್ಪಕಃ ಸ್ಮಾಹ ವಚಸ್ತತ್ಪಾರ್ಥಬೃಂಹಿತಮ್|
ಲೋಕಾಯತ ತನೂಜೇನ ಚಾಣಿಕ್ಯೇನ ಪ್ರಚೋದಿತಃ||೪||

ದುರ್ದರ್ಷೋ ಭೀಮಸೇನೋ ನಃ ಕೃಷ್ಣೋಽಪ್ಯತ್ಯಂತದುಃಸಹಃ|
ತಾಭ್ಯಾಂ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾ ದೈತ್ಯಾ ಮೃತ್ಯುಂ ಯಾಂತಿ ನ ಸಂಶಯಃ||೫||

ಕೃಷ್ಣೋ ದೈವಂ ಗುರುರ್ಭೀಮೋ ವೇದವಿದ್ಯಾ ಚ ಪಾರ್ಷ್ವತಿ|
ತಸ್ಯಾ ಉತ್ಸಾದನೇನ್ಯೈವ ಯಾತಸ್ತಾವತಿಸಂಕಟಮ್||೬||

ತಸ್ಮಾಜ್ಜನೇಷು ವಿದ್ವತ್ಸು ವೇದವ್ಯಾಖ್ಯಾನಶಾಲಿಷು|
ಪ್ರವಿಶ್ಯೋತ್ಸಾದ್ಯತಾಂ ವಿದ್ಯಾ ಕೈಶ್ಚಿದುತ್ಪದ್ಯ ಭೂತಲೇ||೭||

ವಿಪರೀತಾನಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕರ್ತವ್ಯಾನಿ ಬಹೂನಪಿ|
ಅಸತ್ತರ್ಕ್ಯಃ ಕುತರ್ಕ್ಯರ್ವಾ ವೇದವಿದ್ಯಾ ನಿರಸ್ಯತಾಮ್||೮||

ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾನ್ನನೋ ಭೀತಿರಸ್ತಿ ಕಾರ್ಯಾಂತರಸ್ಪಹಾಮ್|
ಲೋಕಾಯತಮತಂ ಮಾನಹೀನಂ ನಾದ್ರಿಯತೇ ಜನ್ಯಃ||೯||

ಅಕ್ಷಪಾದಃ ಕಣಾದಶ್ಚ ಕಪಿಲಶ್ಚಾಪರೋ ಜಿನಃ|
ಶಾಸ್ತ್ರಾಂತರಾಣಿ ಕೃತ್ವಾಪಿ ವೇದದ್ವೇಷಂ ನ ಕುರ್ವತೇ||೧೦||

ಹರೇಣ ನಿಹತಾಃ ಪೂರ್ವಂ ತ್ರೈಪುರಾ ಅಸುರಾಃಪುನಃ|
ಜಾತಾಃ ಸಂಸರ್ಗದೋಷೇಣ ಪಾಮರಾಃಶ್ರದ್ಧಧುಃ ಸ್ತ್ರಯೀಮ್||೧೧||

ವೇದೋಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯಾಕ್ಷಾ ಬುದ್ಧಸ್ತಾನಪ್ಯಮೋಹಯತ್|
ಬೌದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರಂ ತತಸ್ತೇನುರಜ್ಞಾತ್ವಾ ತನ್ಮತಂ ಪರಮ್||೧೨||

ನಿರಾಶ್ರಮಾನ್ ದುರಾಚಾರಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದ್ವಿಷತಃ ಶ್ರುತೀಃ|
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಗರ್ಹಯಂತ್ಯೇತಾನ್ವೇದಬಾಹ್ಯನಕೌಶಲಾನ್||೧೩||

ಜೈನಪಾಶುಪತಾದ್ಯಾಸ್ತು ಲೋಕವಿದ್ವೇಷಗೋಚರಾಃ|
ವೇದವಿದ್ವೇಷಿಣೋಽಪ್ಯೇತೇ ತತ್ರೋಪಾಯಂ ನ ಜಾನತೇ||೧೪||

ಸರ್ವಾನ್ವೇದಾನ್ ದ್ವಿಜೋ ಭೂತ್ವಾಶ್ರಿತಃ ಪರಮಮಾಶ್ರಮಮ್|
ವೇದಾಂತಿವ್ಯಪದೇಶೇನ ನಿರಸ್ಯನ್ತಃ ಪರಂ ಸುಹೃತ್||೧೫||

ಅಸ್ಮಿನ್ಮಾರ್ಯೇ ವಿದಗ್ಧೋಯಂ ಮಣಿಮಾನೇವ ದೃಶ್ಯತೇ|
ಆದೇಷ್ಟವ್ರೋಮುನಾ ರಾಜ್ಞಾ ಕಲಿನಾ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಯೇ||೧೬||

ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ದ್ವಾಪರೇಣ ಕಲಿಪೂರ್ವಾಃ ಸುರದ್ವಿಷಃ|
ಹೃಷ್ಟಾ ಆಹೂಯ ಸಂಭಾವ್ಯ ಮಣಿಮಂತಂ ಬಭಾಷಿರೇ||೧೭||

ಯಾಹಿ ಭ್ರಾತರ್ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮುತ್ಪದ್ಯಸ್ವ ಮಹೀತಲೇ|
ವಿದ್ಯಾ ವೇದಪುರಾಣಾದ್ಯಾಃ ಭೃಶಂ ವಿಪ್ಲಾವಯ ದ್ರುತಮ್||೧೮||

ವಿದೂಷಯ ಗುಣಾನ್ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜೀವೈಕ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದಯ|
ಭೂಮೌ ವ್ಯಕೋದರಾಭಾವಾನ್ನಾಂಶಾಕಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ||೧೯||

ಅಸ್ಮಾಸು ಬದ್ಧವೈರಃಸನ್ ಸ್ವಸ್ಥೋಪ್ಯಸ್ವಸ್ಥತಾಂ ಗತಃ|
ಅನುಜ್ಞಾಭಾವತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ನಾಥುನಾವತ್ರತ್ಯಯಮ್||೨೦||

ವಂಶ್ಯಾಸ್ತು ಸನಕಾದೀನಾಮಧುನಾ ಯತಯೋ ಭುವಿ|
ಏಕದಂಡಾಸ್ತ್ರಿದಂಡಾಶ್ಚ ವರ್ತತೇ ತದನುವ್ರತಾಃ||೨೧||

ಪರತೀರ್ಥಾಭಿದಸ್ತತ್ರ ಯತಿರೇಕೋ ಮಹಾತಪಾಃ|
ತಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಸ್ವ ತತಃ ಸಂಭಾವ್ಯಸೇ ಜನೈಃ||೨೨||

ವೇದಾಂತಸೂತ್ರೈರಸ್ಮಾಕಂ ಮತಮೈಕಾತ್ಮ್ಯಗೋಚರಮ್|
ವಿತತ್ಯ ಸಕಲಾನ್ವೇದಾನತತ್ವಾವೇದಕಾನ್ವದ||೨೩||

ಜೀವೇಭ್ಯಃಸ್ಯೋ ಹರಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟೃತ್ವಾದಿಗುಣಾನ್ವಿತಃ|
ಇತಿ ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಹೃದಯಂ ಚ ತಿರಸ್ಕುರು||೨೪||

ಅಸ್ಮದಾವೇಶಬಲತಃ ಕಲೇಃ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಪೀಡಿತಾಃ|
ಭವಂತಿ ಮಲಿನಾತ್ಮನಃ ಸಜ್ಜನಾಃ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಿನಃ||೨೫||

ಮಿಥ್ಯಾವಾದಂ ತತಸ್ತೇಽಪಿ ಕೇಚಿಬ್ರಹ್ಮಧರ್ಮೇ ಪರೇ|
ಉದಾಸತೇ ನಿರಾಕರ್ತುಂ ಕಶ್ಚಿದೇವ ಸಮೀಹತೇ||೨೬||

ಅಭಿಪ್ರಾಯಾತ್ಮರ್ಮತೋ ವಾ ಕೇಚಿದಸ್ಮಜ್ಜನಾ ಭುವಿ|
ಜಾತಾ ಅನ್ಯೇ ಜನಿಷ್ಯಂತಿ ನಿಸಹಾಯೋ ನ ಜಾಯಸೇ||೨೭||

ಇತಿ ದೈತ್ಯೈಃ ಸಮಾದಿಷ್ಟೋ ಮಣಿಮಾನ್ ಭೀಮಭೀಮತಾಮ್|
ಮನಸಾ ಶಂಕಮಾನೋಽಪಿ ಭುವೃತ್ಪತ್ತಂ ಮನೋ ದಧೇ||೨೮||

ತತ್ಕಾಲ ಶಾಕ್ಯಶಾಸ್ತ್ರೇಣ ವಿಸ್ತೃತಾ ಸಕಲಾ ಮಹಿ|
ವೈದಿಕಾಶ್ರಮಧರ್ಮಾದೇಃ ಪರಾಭೂತಿರಭೂತ್ತತಃ||೨೯||

ಇಂದ್ರಜಾಲೈರ್ವಶೀಕೃತ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಸೌಗತಂ ಪ್ರತಿ|
ಶೂನ್ಯಂ ತತ್ತ್ವಂ ಚ ಸಂಶ್ರಾವ್ಯ ಸತಸ್ತೇನೋದಸಾದಯನ್||೩೦||

ತತೋ ಗೋವಿಂದನಾಮಾಭೂದ್ ದ್ವಿಜೋ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದಃ|
ಸ ಚತುರ್ವರ್ಣಜಾಃ ಕನ್ಯಾಃ ಉಥ್ವಾ ಪ್ರತ್ರಾನಜೀಜನತ್||೩೧||

ಶಬರೋ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯೋ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೋಽಥ ಭರ್ತೃಹೃತ್|
ಇತ್ಯೇತೇ ಕೋವಿದಾ ಆಸನ್ ಧೃತವರ್ಣಾಶ್ರಮವ್ರತಾಃ||೩೨||

ಗೋವಿಂದೋ ದಾರಪುತ್ರಾದ್ಯಂ ವಿಹಾಯಾಥಾಚರನ್ಮಹೀಂ||
ವ್ಯಧತ್ತ ಶಬರೋಭಾಷ್ಯಂ ಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಜೈಮಿನೇ ರಹಃ||೩೩||

ಕ್ಲಾಮಪಾದ್ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯೋ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರಃ ಸುರೋತ್ತಮಾನ್|
ಇಷ್ಟಾಯುರ್ವೇದವಶಿತಾಮಲಭೀಷ್ಟ ಪರಂ ವರಮ್||೩೪||

ಗತ್ವಾ ಯಜ್ಞಭುವಂ ಭರ್ತೃಹರಿರ್ವಿಪ್ರಾನುಮೋದಿತಃ|
ವಿಚಾರ್ಯ ಯಜ್ಞಹೃದಯಂ ಸ ಚಚಾರ ಮಹೀಮಿಮಾಮ್||೩೫||

ಆರ್ಯಸ್ಯ ವೇದವಿದುಷಃ ಪ್ರಾಭೂತಾಂ ತನಯಾವುಭೌ|
ಭಟ್ಟಃಕುಮಾರಃ ಪ್ರಥಮೋ ಭಟ್ಟನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ||೩೬||

ಕುಮಾರಸ್ತು ತದಾ ಭೇಜೇ ಬೌದ್ಧಂ ತನ್ಮತವಿತ್ತಯೇ|
ನಾರಾಯಣೇನ ಸಂಮಂತ್ರೃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಂ ಧರ್ಮಸಂಕಟೇ||೩೭||

ಪ್ರಾಸಾದಾಗ್ರೇ ಚ ಶಾಕ್ಯಸ್ಯ ಭಟ್ಟೋಭ್ಯಂಜಯಿತಾ ಪದೇ|
ವೇದವಿಪ್ಲವನವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾಶ್ರೂಣಿ ನೃಪಾತಯತ್||೩೮||

ತದ್ವಿಷ್ಣುಮಾನುಮಾನೇನ ವಿಪ್ರಸ್ಯಾಧಿಂ ವಿಬುಧ್ಯ ಸಃ|
ಹನ್ಯತಾಂ ಹನ್ಯತಾಮೇಷ ಭದ್ಮಾತ್ಮೇತಿ ಜಗಾದ ಚ||೩೯||

ತದಾನೀಂ ಹಂತುಕಾಮೇಽಸ್ಮಿನ್ ನೃಪತದ್ಧರಣೀತಲೇ|
ಭಟ್ಟೋ ವೇದಾಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚೇಜ್ಜೀವಾಮೀತಿ ವಚೋಽಬ್ರುವನ್||೪೦||

ಶಂಕುವೇಧೇನ ತಸ್ಯೇಕಂ ಚಕ್ಷುರ್ನೃಪಂ ತತೋ ಭವತ್|
ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸಂದೇಹಾತ್ ಕಾಣೋಽಸೀತ್ಯಶೀರವಾಕ್||೪೧||

ಕದಾಚಿತ್ತಂ ರಹೋ ರಾಜಾ ಸಮಾಹೂಯೇದಮಬ್ರವೀತ್|
ದೇವತಾಜನಸಂಭಾವ್ಯಂ ಮತಂ ಕಿಂಸ್ವಿದ್ವಿಜೇಂದ್ರ ತೇ||೪೨||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಮಹೀಭರ್ತ್ರಾ ಭಟ್ಟಃ ಸ್ಮಾಹಾವಿಶಂಕಿತಃ|
ವರ್ಣಾಶ್ರಮೋಚಿತಾ ಧರ್ಮಾ ನ ಹಾತವ್ಯಾ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ||೪೩||

ವೇದಾಃ ಪ್ರಮಾಣಮಿತ್ಯಸ್ಮನ್ಮತಂ ದೇವಾನುಶಿಕ್ಷಿತಮ್|
ಹಾತವ್ಯಂ ಗತಿಮಿಚ್ಛಿದ್ಭಿಃ ಪರುಷೈಃ ಸೌಗತಂ ಮತಮ್||೪೪||

ಯದಿ ಪ್ರಸೀದಸಿ ಕ್ಷೇಶ ಸೌಗತಾನ್ವಿಜಯಾಮಹೇ|
ಪ್ರವೇಶಯ ನ ಚೇದಸ್ಮಾಕ್ಷಪ್ತಾನ್ವಯ ನಿಶ್ಚಯಾತ್||೪೫||

ಇತಿ ಭಟ್ಟವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ತಂಭೇಣಾಬ್ರವೀನ್ಮುಪಃ|
ಯದಿ ಜೇಷ್ಠಸಿ ತಾನ್ವಹ್ನಿ ವೇಶಯೇ ಸೌಗತಾನಿತಿ||೪೬||

ತಸ್ಯ ರಾಜ್ಞೋ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಸ ಮಹೀಸುರಃ|
ಸನಾರಾಯಣಭಟ್ಟಃ ಸಶಬರೋ ಮುಮುದೇ ಭೃಶಮ್||೪೭||

ಅಪಕ್ಷಪಾತಿತಿ ಕ್ಷತ್ರೇ ಸ ಟೀಕಾಂ ತರ್ಕಕರ್ತಶಾಮ್|
ಚಕ್ರೇ ಶಬರಭಾಷ್ಯಸ್ಯ ಬೌದ್ಧಶಾಸ್ತ್ರನಿಂಕೃತನೀಮ್||೪೮||

ನಾರಾಯಣೇನ ಭಟ್ಟೇನ ಸ ಕದಾಚಿತ್ಸಮೇಯಿವಾನ್|
ತೋರಣಾಗ್ರೇ ಪುರದ್ವಾರಿ ಪತ್ರಿಕಾಮಪ್ಯಪಾತಯತ್||೪೯||

ವಹ್ನಿಪ್ರವೇಶಗ್ಲಹಯಾ ಕುಮಾರೋವಿತಂಡಯಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾನ್ನಿಗೃಹ್ಯ|
ನಷ್ಟಾಯುಷೋರಹವತೇ ಶ್ರುತೀನಾಮಹ್ನಾಯ ವಹ್ನಿ ಗಮಯಾಂಚಕಾರಣಿಂ

ಸಾಯಂತ್ರಿಕೈಃ ಸಹ ಯಯುಃ ಕತಿಚಿನ್ನಿಲೀನಾಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಭುಕ್ತಿಭುವಿ ಕೇಚನ ಬಕ್ತಮುಖ್ಯಾಃ|
ವೇಷಾಂತರೇಣ ಕೃತಸೌಗತಲಿಂಗಭಂಗಾ ರಾಜ್ಯಾಂತವರ್ತೃಸು ಗತಾಃ
ಮುಗತಾ ವಿಚೇರುಃ|

ಇತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಾಯಾಂ ಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ

ಪಂಚಮ ಸರ್ಗಃ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಷಷ್ಠಸರ್ಗಃ

ಉದಜ್ಯಂಭಥ ವೇದಾಂತಾ ಧರ್ಮಾ ವರ್ಣಶ್ರಮೋಚಿತಾಃ|
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಸ್ತುತುಷುರ್ಯಜ್ಞಾಃ ಪ್ರಾವರ್ತಂತ ಮಹೀತಲೇ||೧||

ವಿಮೃಶ್ಯ ಭಾರವಿಭಾಟಂ ಸಮುದಾಸ್ತ ನಿರೀಶ್ವರಮ್|
ಶುಶ್ರಾವ ತನ್ನಿರಾಕರ್ತುಂ ಮಾತ್ಸರ್ಯೇಣ ಪ್ರಭಾಕರಃ||೨||

ಮಾಘೋ ವರರುಚಿರ್ಬಾಣೋ ಮಯೂರಃ ಕಾಲಿದಾಸಕಃ|
ಪ್ರಚಂಡಕೋವಿದಾ ದಂಡಿಮುಖ್ಯಾಸ್ತೈತದುದಾಸತಃ||೩||

ಡಂಬಕಸ್ತರ್ಕವಿತ್ತಂತ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕೃತ್ತರ್ಕತಂತ್ರವಿತ್|
ಮಂಡನೋ ರೇಫಣಶ್ಚೈತೇ ಭಟ್ಟಾದ್ಭಾಟಮಶೃಣ್ವತಃ||೪||

ತತಃಪ್ರಾಭಾಕರಂ ಚಕ್ರೇ ವೃಥ್ಯಯುಕ್ತಿಃಪ್ರಭಾಕರಃ|
ಭಟ್ಟಸಂರಬ್ಧಮಾತ್ಸರ್ಯೋಬಹುತಂತ್ರಪ್ರಪಂಚನಮ್||೫||

ತಮೇವ ಸಮಯಂ ದೈತ್ಯೋ ಮಣಿಮಾನಪೃಚಾಯತ|
ಮನೋರಥೇನ ಮಹತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಾಂ ಜಾರತಃ ಖಿಲಾತ್||೬||

ಉತ್ಪನ್ನಃ ಸಂಕರಾತ್ಮಾಯಂ ಸರ್ವಕರ್ಮಬಹಿಷ್ಕೃತಃ|
ಉತ್ಯಕ್ತಃ ಸರ್ವಜನ್ಯಮಾರ್ತಾ ಸಂಕರೇತ್ಯಾಜುಹಾವ ತಮ್||೭||

ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ಸ್ವಸುತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತುಷ್ಟಾ ಸಾ ಪೋಷಯತ್ ಕ್ರಮಾತ್|
ಮಂಡೋದುಂಬರನಿಷ್ಪಾವೈಃ ಶಿಗ್ರುಶಾಕೈರಲಾಂಬುಭಿಃ||೮||

ಪಂಚಷಾಣ್ಯಾನಯ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವೃಂತಾಕಾನೀತಿ ಜೋದಿತಃ|
ಮಾಕ್ಷಾ ಸಂಜಗ್ಮಿವಾನ್ಬಾಲೋ ವೃಂತಾಕಸ್ತಂಬಸಂಚಯಮ್||೯||

ಗಣಯಾಮಾಸ ವೃಂತಾಕಾನ್ಯೇಕಮೇಕಮಿತಿ ಸ್ಫುಟಮ್|
ಏಕತ್ವಸಂಖ್ಯಯಾ ಚಾತ್ರ ನ ದ್ವಿತೀಯಮವೈಕ್ಷತಃ||೧೦||

ಪಥಿಕಾಸ್ತದುಪಶ್ರುತ್ಯ ಪ್ರಹಸ್ಯ ಮಿಥ ಊಚಿರೇ|
ಏಕಸ್ಮಿ ದ್ವಿಸಂಖ್ಯಾಂ ತು ಕಃ ಪಶ್ಯತೀತರಾಮಿತಿ||೧೧||

ಉಪನೀಯ ದ್ವಿಜಃ ಕಶ್ಚಿದ್ವಾಚಾಟಂ ನಿಪುಣಂ ವಟುಮ್|
ಸುಭೀಕ್ಷಾನ್ನ ಘೃತಕ್ಷೀರಂ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರಮನಯತ್ತತಃ||೧೨||

ಪ್ರಾಗ್ಭವೇ ಸುಚಿರಂ ಚೀರ್ಣತಪಸ್ತುಷ್ಟಸ್ಯ ಶೂಲಿನಃ|
ವರಪ್ರಸಾದತಃ ಶೀಘ್ರಮಧ್ಯಗೀಷ್ಟಾಗಮಾನ್ವಟುಃ||೧೩||

ತತಃ ಸೌಮೀಂ ದಿಶಂ ಯಾತೋ ನದೀಂ ತರ್ತುಮವಾತರತ್|
ತಸ್ಯಾ ಓಘೈರ್ಹೃತೇ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರೇ ತಾಮುತ್ತಾರ ಸಃ||೧೫||

ಮಾಂ ತ್ವಂ ತ್ಯಜಸಿ ಚೈತ್ಸೂತ್ರ ತ್ವಾಂ ಪ್ರಾಗೇವಾಹಮತ್ಯಜಮ್|
ಅಕರ್ಮಣಸ್ತ್ವಯಾ ಕಿಂ ಮೇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಯಯೌ ದ್ರುತಮ್||೧೬||

ದುರ್ವಾಸಸಃ ಪರಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಪರತೀರ್ಥಾಭಿಧಂ ಯತಿಮ್|
ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯವ್ರತಧರಮಪಶ್ಯತ್ಕಪಟೋ ವಟುಃ||೧೭||

ನಿಃಸೂತ್ರಂ ತಂ ವಟುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾದಾನವಲಕ್ಷಣಮ್|
ವಿದ್ವಾನವಾಙ್ಮುಖೋ ಭೂತ್ವಾ ಸ ಆಚಮ್ಯ ಮಠಂ ಯಯೌ||೧೮||

ದೋಷಜ್ಞಂ ತಂ ಮುನಿಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತೀರ್ತ್ವಾ ಗೋದಾವರೀಂ ಯಯೌ|
ಬದರ್ಯಾಂ ಪರತೀರ್ಥಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್||೧೯||

ತ್ವದ್ಗುರೋರಸ್ಮಿ ಶಿಷ್ಯೋಽಹಂ ತದಾದೇಶಾದಿಹಾಗತಃ|
ಇತ್ಯುಕ್ತವತಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಸ ವಿಸ್ತಂಭಂ ನೈವ ಜಗ್ಮಿವಾನ್||೨೦||

ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ವಟುಂ ಭಕ್ತಿವೈರಾಗ್ಯಾದಿಗುಣೋಽರಿಷ್ಟತಮ್|
ದುಷ್ಟಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ತತ್ಯಾಜ ಜುಗುಪ್ಸಾಂ ಪರಮಾಂ ಗತಃ||೨೧||

ಅತೀತ ಜನ್ಮಸಂಸ್ಕಾರವಶಾದೈಕಾತ್ಮ್ಯಭಾವನಾಮ್|
ಚಕಾರ ಶೂನ್ಯಭಾವೇನ ನಿರ್ಗಣತ್ವೇನ ವಾ ಕ್ವಚಿತ್||೨೨||

ಸಹಾಯಂ ಮಾರ್ಗಯಾಮಾಸ ದುಷ್ಟಪಕ್ಷೈಕದೀಕ್ಷಿತಃ|
ಏಕಾಕೀ ಮಲಿನೋ ಮುಂಡಸ್ತತ್ರ ತತ್ರ ಪರಿಭ್ರಮನ್||೨೩||

ಕದಾಚಿನ್ನಿಶಿ ಸಂಗತ್ಯ ದೈತ್ಯಾಸ್ತಂ ಸಮಭಾವಯನ್|
ಊಚಿಶ್ಚ ಸಂಕಾರಾಚಾರ್ಯ ತ್ವಮಸ್ಮಾಕಂ ಪರಾಗತಿಃ||೨೪||

ತುಭ್ಯಂ ಮನಸ್ವಿನೇ ಭೂಯಃ ಸ್ವಸ್ತಿ ಪಾದತಲೋಟಜ|
ಸಾಧಂ ಪ್ರತ್ಯಯಾಮಸ್ತ್ವಾಮಾಸುರ್ಯಾಃ ಕಾರ್ಯಸಂಪದಃ||೨೫||

ಪುರಾ ಭಟ್ಟಭಯಾಚ್ಛಾಕ್ಯಾ ನಷ್ಟಾ ದ್ವೀಪಾಂತರಂ ಗತಾಃ|
ನಾರಾಯಣೋಽನ್ವಗಾತ್ತೇಷಾಂ ತತೋಪ್ಯುತ್ಸಾದನೇಚ್ಛಯಾ||೨೬||

ತತ ಉತ್ಸಾದ್ಯ ತಾನ್ ಭಟ್ಟ ಆಯಾತ್ತಮನುಜಂ ನಿಜಮ್|
ದುಷ್ಟದೇಶೇ ಚಿರಾವಾಸಾನ್ನಾಗ್ರಹೀದ್ಧೋಷಶಂಕಯಾ||೨೭||

ತತಃ ಸ ಸೌಗತಮತಂ ಪುನಃ ಕಿಂಚಿದುದಗ್ರಹೀತ್|
ಬಕ್ತಸ್ವಾಮೀ ತತೋ ದ್ವೀಪಾದಾಜಾಗಾಮಾತಿಶಂಕಿತಃ||೨೮||

ಕುಮಾರಃ ಸ್ವಮೃತಿಂ ಲೋಕೇ ಖ್ಯಾಪಯಾಮಾಸ ಶಿಷ್ಯಕೈಃ|
ನಾರಾಯಣಸ್ತು ತಚ್ಛೃತ್ವಾ ಶೋಕಾತ್ ಪಾವಕಮಾವಿಶತ್||೨೯||

ಆಪಣೇಷು ತತೋ ಬಕ್ತಃ ಪ್ರಾವರ್ತಯತ ಸೌಗತಮ್|
ಮತಂ ಲಿಂಗಾಂತರಧರ್ಮೈರ್ಜನೈಃ ಕೇರಲಜನ್ಮಭಿಃ||೩೦||

ಗೌಡಪಾದಸ್ತತೋ ನ್ಯಾಸಮಿಯೇಷ ಪ್ರವಯಾಸ್ತದಾ|
ತಚ್ಛೃತ್ವಾ ಯತಿರೂಪೇಣ ಬಕ್ತೋ ಗತ್ವಾ ತಮಬ್ರವೀತ್||೩೧||

ಸನತ್ಕುಮಾರೋ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರೇಷಯಾಮಾಸ ಮಾಂ ತವ|
ಮೋಕ್ಷಪ್ರವರ್ತನಾಯೈವ ದ್ವೇತಭಾವೇನ ಕಿಂ ಫಲಮ್||೩೨||

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ಗೌಡಪಾದಸ್ತು ಸಂಭ್ರಮೇಣ ನನಾಮ ತಮ್|
ವಪ್ರಸ್ತುರ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತತ್ತ್ವಂ ಶುಶ್ರಾವ ಬಕ್ತತಃ||೩೩||

ತದ್ವಿವರ್ತಣಃ ಪ್ರಪಂಚೋಽಯಂ ಬಾಧ್ಯತೇ ಜ್ಞಾನಸಂಪದಾ|
ಜ್ಞಾನಂ ತು ತತ್ಪಲೋಹಾತ್ವಜಲನ್ಯಾಯೇನ ಶಾಮ್ಯತಿ||೩೪||

ಯಥಾ ಪ್ರತ್ಯಾಯಯತ್ಯೇತತ್ ಸರ್ವಂ ಬಾಧೋಪಲಕ್ಷಣಮ್|
ತತಸ್ತನ್ಯಥಾ ತತ್ತ್ವಂ ಸೋಹಮಿತ್ಯೂಹಮರ್ಹಸಿ||೩೫||

ಇತಿ ಬಕ್ತೋದಿತಂ ತತ್ತ್ವಂ ವಿಚಾರ್ಯ ಸುಚಿರಂ ದ್ವಿಜಃ|
ಸರ್ವಾಭಾವಂ ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ವಿನಾ ನಾನ್ಯದವೈಕ್ಷತ||೩೬||

ಗೋವಿಂದಸ್ತಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ತತಃ ಸಂನ್ಯಸಮಾಚರತ್|
ಸಂಪ್ರದಾಯಾಗತಂ ತತ್ತ್ವಂ ಶ್ರುತ್ವೋಪಾಸ್ತ ಯಥಾರ್ಥತಃ||೩೭||

ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿನಂ ಸಾಧುಂ ತಂ ಗುರುಂ ಸಮುಪೈಹಿ ಭೋ|
ತತೋ ದಂಡಾದಿಕಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಶೃಣು ತ್ವಂ ತತ್ತ್ವಮುತ್ತಮಮ್||೩೮||

ಮನಃ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸರ್ವೇಷಾಂ ತ್ವಾಂ ವಯಂ ರೋಚಯಾಮಹೇ|
ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿದೂಷಯ ಗುಣಾನಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಯಯುರಾಸುರಾಃ||೩೯||

ವಟುಃ ಶಠಃ ಸ ಗೋವಿಂದಸ್ವಾಮಿನಂ ಪ್ರೈಕ್ಷತ ಕ್ವಚಿತ್|
ಭೂಯಾಸಂ ಭವತಃ ಶಿಷ್ಯೋ ನ ಮೇಽನ್ಯಸ್ತಾದೃಶೋ ಗುರುಃ||೪೦||

ಇತ್ಯೂಚಿವಾಂಸಂ ಗೋವಿಂದಃ ಸ ತಂ ಪರ್ಯಗ್ರಹೀದ್ ದ್ರುತಮ್|
ಪ್ರಚ್ಛಾದ್ಯ ಶೂನ್ಯವಾದಿತ್ವಂ ವೇದಾಂತಿವ್ಯಪದೇಶತಃ||೪೧||

ವರ್ತಯಾಮೋ ಮತಂ ಸ್ವೀಯಮನ್ಯಥಾ ಗರ್ಹಯಂತಿ ನಃ|
ತದರ್ಥಂ ಸೂತ್ರಹೃದಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತಾಚ್ಛೃಣೋಮ್ಯಹಮ್||೪೨||

ಇತಿ ಗೋವಿಂದಮಾಭಾಷ್ಯ ಮಾಯೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿನಂ ಯಯೌ|
ಪ್ರಭಾಕರಕುಮಾರಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಕಂ ಭಾಸ್ಕರಸಂಯುತಃ||೪೩||

ಶುಶ್ರಾವ ಸೂತ್ರಭಾವಂ ಸ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತತ್ತಿದಂಡಿನಃ|
ಶಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ವಿಭಿನ್ನಮತಯೋ ಮಿಥಃ||೪೪||

ಭಾಟ್ಟಂ ಶಿಷ್ಯೇಷು ವಿನೃತ್ಯ ಭಟ್ಟೋ ದೈವಮಸೇವತ|
ಗುರುಃ ಪ್ರಾಭಾಕರಂ ತೇನೇ ಭಾಭರವೇರನುಜಃ ಶರಃ||೪೫||

ಸೂತ್ರೈಃಪ್ರಪಂಚಯಾಂಚಕ್ರೇ ಮಾಯಾವೀ ಸೌಗತಂ ಮತಮ್|
ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಪದೇನೋಕ್ತ್ವಾ ತಥಾವಿದ್ಯೇತಿ ಸಂವೃತಿಮ್||೪೬||

ಸತ್ವಾದಿಧರ್ಮರಾಹಿತ್ಯಂ ಶೂನ್ಯತಾಯೈ ಜಗಾದ ಸಃ|
ಸೂತ್ರಮುದ್ಧೃತ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಮುತ್ಸೂತ್ರೈಃ ಸ್ವೀಯಮುಚ್ಚಕ್ರೈಃ||೪೭||

ಆಭಾಷ್ಯ ಬಹುಭಿಃ ಶಬ್ದೈಃ ಕಥಂ ವೇದಾಂತಿತಾಮಿಯಾತ್|
ಅತತ್ವಾವೇದಕಾಃ ಪ್ರಾಯೋ ವೇದಾಃ ಕೇಚಿನ್ನಿರರ್ಥಕಾಃ||೪೮||

ಇತಿ ವೇದಾಂತವಾದಃ ಸ್ವಾತ್ಮಕಧಂ ವಾದಸ್ತದಂತಕಃ|
ಕರ್ಣೋಪ್ಯಧತ್ತ ಸಿದ್ಧಾಂತೀ ಭಾಷ್ಯಂ ತಚ್ಚುಶ್ರುವಾನ್ ಮನಾಕ್||೪೯||

ಭಾಸ್ಕರಃ ಕರ್ಕಶೈಸ್ತತ್ಕೈರ್ಭಾಷ್ಯಂ ತದಖಂಡಯತ್
ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಮಪಠಮ್ ದೈತ್ಯಾಸ್ತತ ಏವ ಹರಿದ್ವಿಷಃ|
ಅಸುರಾವೇಶಿನಃ ಸ್ತೇವ ಸಂಕರಸ್ಯ ವಶಂ ಗತಾಃ
ಜೀವೇಶ್ವರಾದ್ವೈತ ಮತಮುರರೀಚಕ್ರಾದರಾತ್||೫೦||

ವಶೀಚಿಕೀರ್ಷುರ್ನಿಖಿಲಾಂಶ್ಚ ಜಂತೂನ್
ಸ್ವವತ್ಕೃಬಾಹ್ಯಾನಪಿ ಹಂತುಮಿಚ್ಛನ್|
ಶಾಕ್ತೀಯಮಂತ್ರಾನಭಜತ್ಸ ಮಾಯೀ ಸಾ
ಭೈರವೀ ತಸ್ಯ ಚಕಾರ ದೌತ್ಯಮ್||೫೧||

||ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲ ತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ ಷಷ್ಠಃಸರ್ಗಃ||

ಸಪ್ತಮಸರ್ಗಃ|

ತತಃ ಸ ವಿಶ್ವರೂಪಸ್ಯ ಗೃಹಂ ವಮ್ರಾಜ ಸಂಕರಃ|
ಕಿಮಪ್ಯಬೋಧತಾಪಾಂಗವೀಕ್ಷಯಾ ತತ್ಪ್ರಿಯಾಽಮುನಾ||೧||

ಜಘಟಾತೇ ತಯೋರ್ಮಂಕ್ಷು ಚೇತಸೀ ತ್ವಿತರೇತರಮ್|
ನಿಲೀನೋಽಧ್ವನಯದ್ಭಿಕ್ಷುನಿಶೀಘ್ರೇ ಪ್ರಾಂಗಣಾದ್ಬಹಿಃ||೨||

ನಿರ್ಯಯೇಽಕಾಲಕೂಷ್ಮಾಂಡಪಾತಕಾತರಯಾ ಕಿಲ|
ತಯಾ ಕಿಂಚಿತ್ಪರಿಗತೇ ಮಿದ್ರಯಾ ನಿಜಭರ್ತೃ||೩||

ಬೃಹತ್ತಮೋದ್ಧತಾಂಗೇನ ಸ್ಫಾರಸ್ಥಿಜ್ಞಸೃಣತ್ವಚಾ|
ತೇನ ದುರ್ಭಿಕ್ಷುಣೋತ್ತಂಗಜಘನಸ್ತನಯಾರಮಿ||೪||

ಪತ್ಯುರೇತ್ಯ ಶನೈರ್ನಾರೀ ಸಮೀಪೇಽಶೇತ ವಿಕ್ಲವಾ|
ಕೂಷ್ಮಾಂಡಕಥಯಾ ಚೈನಂ ಪ್ರಬುದ್ಧಂತಮಬೋಧಯತ್||೫||

ತತಃ ಪ್ರಾತರ್ವಿವಾದೇಚ್ಛುಃ ಸಂಕರೋ ವಿಪ್ರಮಬ್ರವೀತ್|
ಜಲ್ಪಾವಃಪ್ರಾಶಿಕರ್ತ್ವೇಽಸೌ ಕಲ್ಪತಾಂ ದಯಿತಾ ತವ||೬||

ಸ ಆಶ್ರಮಾಂತರಂ ಪ್ರಾಯಾದ್ಯಃ ಪರಾಭವಮೇಷ್ಯತಿ|
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ತೇನ ಸೋಽಜಲ್ಪತ್ಸಾ ಪತಿಂ ಚಿತಮಬ್ರವೀತ್||೭||

ತತಃ ಪರ್ಯವ್ರಜದ್ವಿಪ್ರಸ್ತಯಾ ರೇಮೇ ಚ ಸಂಕರಃ|
ಕ್ಷಚಿತ್ತೇ ನಾಸುರೇಶೇನ ಪರ್ಯಪಶ್ಯಸ್ತ ಮಂಡನಃ||೮||

ಯೋ ಭಟ್ಟೇನ ಪರಾಭೂತೋ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯ ಶುಶ್ರುವಾನ್|
ನಿರ್ಯಯೌ ವಾರಾಣಾಸರೂಢಃ ಸತಂ ಸಂಕರಮಬ್ರವೀತ್||೯||

ಕುತೋ ಮುಂಡ ಇತ ಪ್ರಾಹ ಆಗಲಾನ್ಮುಂಡ ಇತ್ಯಮುಮ್|
ಮಂಡನಸ್ತ್ವಾಹ ಪಂಥಾನಂ ಪೃಚ್ಛಾಮೀತ್ಯಥ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್||೧೦||

ಕಿಮಾಹ ಪಂಥಾ ಇತಿ ತೇ ಮಾತಾ ರಂಡೇತಿ ಮಂಡನಃ|
ಸ್ವಾಹ ತಂ ಭಿಕ್ಷುಕಃ ಸತ್ಯಮಾಹ ಪಂಥಾ ಇತಿ ಚ್ಛಲಮ್||೧೧||

ನಿಗೃಹೀತೇಽಪ್ರತಿಭಯಾ ಭೈರವ್ಯಾ ಕುಕ್ಕುಟೇನ ಚ|
ಶೋಭಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಃ ಶೀಘ್ರಮನ್ವವರ್ತತ ಭಿಕ್ಷುಕಮ್||೧೨||

ತೋಟಕಃ ಪದ್ಮಪಾದಶ್ಚ ಜ್ಞಾನೋಚ್ಛೋ ಬೀಜಭುಕ್ ತಥಾ|
ಇತ್ಯೇತೇ ಮಾಯಿನಃ ಶಿಷ್ಯಾ ಆಸಂಶ್ಚತ್ಪಾರ ಉಲ್ಬಣಾಃ||೧೩||

ಸಿದ್ಧತ್ರಯಮಕಾರ್ಪಸ್ಯೇ ಶಿಷ್ಯಾ ಜ್ಞಾನೋತ್ತಮಾದಯಃ|
ತೋಟಕಾದೀನಿ ಚತ್ವಾರಿ ತಾಮಸಾಖ್ಯಾನಿರರ್ಗಲಮ್||೧೪||

ತೇಷಾಂ ಶಿಷ್ಯಪ್ರಶಿಷ್ಯಾದ್ಯಾ ಪ್ರತ್ಯಾಭಾಸಾಶ್ಚತುರ್ವಿಧಾಃ|
ಅಬ್ಬಂಹಯಂತ ವಂಶಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ನೃಸಯಂತಃ ಪೃಥಗ್ಜನಾನ್||೧೫||

ದಕ್ಷಿಣಾಶಾಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ದಗ್ಧ್ವಾ ಮಾತುಃ ಕಲೇವರಮ್|
ಆಗತ್ಯ ಸ್ವಮಹಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಕರೋ ರೋಗಪೀಡಿತಃ||೧೬||

ತತಃ ಕಾಲೇ ಸಮಾಯಾತೇ ಶ್ವಾಸಜ್ವರ ಭಗಂದರೈಃ|
ದಃಖಾದ್ಯೈಃ ಪೀಡಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ವಾಣೀ ಕಿಂಚಿದಲೀಯತ||೧೭||

ಮುಮೂರ್ಷುಂ ಸ್ವಗುರುಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಯಿನೋ ವೇದವಿದ್ವಿಷಃ|
ಭಗವನ್ನಃ ಪರಂ ಕೃತ್ಯಂ ಕಿಮಪ್ಯುಚ್ಛನ್ನಸಂಭ್ರಮಾಃ||೧೮||

ಸ ಸ್ಮಾಹ ತಾನ್ ಕೃತಪ್ರಾಯಂ ಸತ್ಯಂ ಕೃತ್ಯಂ ಮಹಾಸುರಾಃ|
ಉತ್ಸಾದ್ಯಂತಾಮಥ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪರತೀರ್ಥಾರ್ಯಶಿಷ್ಯಕಾಃ||೧೯||

ಪರತೀರ್ಥ ಪ್ರಕೃತ್ಯೈವ ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಿಮಾನ್|
ತೀವ್ರವ್ರತೈಸ್ತಪೋಭಿಶ್ಚ ಪ್ರವಯಾ ಅತ್ಯಜತ್ತನುಮ್||೨೦||

ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞೋ ದುರಾಧರ್ಷಃ ಶಕ್ತೋಽಪೀಹ ಹರಿದ್ವಿಷಾಮ್|
ಋಷಿಭ್ಯೋ ಹಿಮವತ್ಪ್ರೌಷ್ಠೇ ಶ್ರುತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾತ್ಯಗೋಚರಃ||೨೧||

ತಚ್ಛಿಷ್ಯೋ ನಿಪುಣಃ ಶಾಂತೋ ವೇದವೇದಾಂತಕೋವಿದಃ|
ಶ್ರುತಿವ್ಯಾಖ್ಯಾತಿ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಪಂಚಷೇಭ್ಯಸ್ತಪೋಮಯಃ||೨೨||

ನಾನ್ಯೋಽಸ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಜ್ಞಃ ಶ್ರುತೇದ್ಯೇತೇಯಪುಂಗವಾಃ|
ಏತ್ಯ ಹಂಸಾನಿಮಾನ್ ಕ್ಷಿಪ್ರಮುತ್ಸಾದಯತ ನಿರ್ಭಯಾಃ||೨೩||

ಆದಿಶ್ಯೇತ್ಥಂ ಬಲವತಃ ಶಿಷ್ಯಾನನ್ಯಾನ್ಮಹಾಸುರಾನ್|
ಆಹೂಯ ಚತುರೋ ದೈತ್ಯಾನಾಹಾಂತೇವಾಸಿನೋಽಸುರಃ||೨೪||

ಬೀಜಾದಂ ಶೃಣುತಾಸ್ಮಾಕಮೇಷ್ಯಂತಂ ಭವಸಂಕಟಮ್|
ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ದಶದಿಶಃ ಪರಿಭ್ರಮ್ಯ ಸಮಾಗತಾಃ||೨೫||

ಕಿಮಪಶ್ಯತ ಬೀಜಾದಂ ಕಿಮವೋಚತ್ಸ ಮೇ ಗತಿಮ್|
ಇತ್ಯುಕ್ತಾಸ್ತೇ ಸ್ವಗುರುಣಾ ರಹಸ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಚಕ್ಷತ||೨೬||

ಗುರೋಃ ಕಾ ನೋ ಗತಿರಿತಿ ದೃಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟಂ ನರಂ ಪ್ರತಿ|
ವಿಚಾರ್ಯಾಪ್ಯುತ್ತರಂ ನಾಪ್ತಮಿತ್ಯೇಕಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್||೨೭||

ದ್ವಯಂ ಸಂಕರಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಪದ್ಮಸ್ಯಚೈಕಂ
ಮಮೈಕಂ ಚ ನೈಕಂ ನೈಕಂ ಚ ನಾಸ್ತಿ।
ಗಿರೇತ್ಯೇತಯಾ ಕಂದುಕಕ್ರೀಡಮೇಕಂ
ಅವೇಕ್ಷ್ಯೇಂತ್ಯಜಪಕ್ಕಣಾಂತೆ ಕ್ವ ಚೇತಿ॥೨೮॥

ಹಾಹಾ ಬೀಜಾದೈಷ ಗೂಢೋ ಮದೀಯೋ
ಭೂಯಸ್ತಾತ ವ್ಯಾಪೃತೋಽಹಂ ಗುಣೇಷು।
ಕಿಂ ವಾಸ್ಮಾಕಂ ಭಾವಿ ಕಾ ವಾ ಗತಿಃ
ಸ್ಯಾದಿತ್ಥಂ ಜಲ್ಪನ್ನಾಪ ದೀರ್ಘಾಂ ಸನಿದ್ರಾಮ್॥ ೨೯॥

॥ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ
ಸಪ್ತಮಸರ್ಗಃ॥

ಅಷ್ಟಮಸರ್ಗಃ

ಮಾಯಾವಿನಾ ಸಮಾದಿಷ್ಟಾ ಮೂರ್ಖಾಃ ಪತ್ತಲಜನ್ಮಾನಾ।
ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಹಂಸಾನಾಮದಹನ್ಮಠಮ್॥೧॥

ನಿಜಘ್ನಗೋವ್ರಜಂ ಗ್ರಾಮೇ ಭೈರವ್ಯಾ ಬಾಲಕಾನಪಿ।
ವಿಪ್ರಾನಜ್ವರಯನ್ ದೈತ್ಯಾ ಅಬಲಾ ಉದಸಾದಯನ್॥೨॥

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಃ ಸಶಿಷ್ಯೋಽಸೌ ಭಿನ್ನದಂಡಕಮಂಡಲುಃ।
ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಪ್ರಸ್ಥಿತಃ ಪ್ರಾತಃ ಸತ್ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಪೌರುಷೋತ್ತಮಮ್॥೩॥

ಮಾಯಿನಸ್ತಾನನುದ್ರುತ್ಯ ಹಂಸಾಗ್ರಾನ್ ವಿಜನೇ ಸ್ಥಲೇ।
ಆಭಿಹತ್ಯ ನಿಪಾತ್ಯೋಚುಃ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟಾನ್॥೪॥

ಅಸ್ಮಾನನುವ್ರಜಧ್ವಂ ವಾ ಮ್ರಿಯಧ್ವಂ ವಾ ವಿಚಿಂತ್ಯತಾಮ್।
ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಮಾಯಿಭಿರ್ಮೂರ್ಖೈರನ್ವಯಾಮೇತಿ ತೇಽಬ್ರುವನ್॥೫॥

ಅಥ ಜ್ಞಾನೋತ್ತಸ್ತೇಭ್ಯೋ ದತ್ವಾ ದಂಡಾದಿಕಂ ಖಲಃ।
ವೃತ್ಯಸ್ಯ ಲಾಂಛನಂ ಚೋಪದಿದೇಶಾಕೂತಮಾಸುರಮ್॥೬॥

ತೇಬ್ಯಸ್ತೇ ನಿಪುಣಾ ಹಂಸಾಃ ಪರಮಾ ಗೂಢಚೇತಸಃ|
ಶ್ರುತ್ವಾ ಶಾರೀರಿಕಂ ಭಾಷ್ಯಂ ವ್ಯಾಚಿಖ್ಯಸ್ತರ್ಕಕರ್ತಾಃ||೭||

ಮಾಯಿನೋ ವಂಚಯಿತ್ವೈವಂ ಸಂತೋಷವಿವಶಾಶಯಾನ್|
ಆನಂದಬಾಲಮಠಗಾನ್ ನೃವಸನ್ ಸಹ ತೈರಮಿ||೮||

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಮೈಕಾತ್ಮೋಪಾಸ್ತಿನಿಷ್ಠಿತಮ್|
ಮಾಯಾವಾದರತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಾಯಿನೋ ಜಹ್ಯಷುರ್ಮದಾ||೯||

ತಂ ಸಶಿಷ್ಯಂ ಸದಾಚಾರಮವಲೋಕ್ಯಾಥ ಮಾಯಿನಃ|
ಪಾನಭೋಗಾಬಲಾಕಾಂಕ್ಷಾ ವಿಹಾಯ ಪ್ರಯಯುಃ ಶನ್ಯೈಃ||೧೦||

ಅಯಂ ಹಿ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಃ ಸದಾಚಾರಾತಿರ್ಕರ್ತಶಃ|
ಗುರೂನಸ್ಮಾನ್ ದುರಾಚಾರಾನ್ ಗರ್ಹಯೇದಿತಿ ಭೀರವಃ||೧೧||

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಸ್ತದಾ ಶಿಷ್ಯಾನ್ ಹಂಸಾನಾಹೂಯ ಸಂಮತಾನ್|
ರಹಸ್ಯಾಹ ಮಹಾನೇಷ ಹರಿಣಾನುಗ್ರಹಃ ಕೃತಃ||೧೨||

ಬರ್ಬರಾ ಮಾಯಿನಃ ಸರ್ವೇ ಯಯುರ್ವಿಶ್ವಸ್ಯ ನಃ ಸುಖಮ್|
ಪಾರಯಿತ್ವಾ ಚತುರ್ಮಾಸವ್ರತಂ ಯಾಮೋ ವಯಂತ್ವಿತಿ||೧೩||

ಗತ್ವಾ ಗಂಗಾಂ ತತಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಮುಕ್ತಾಹೋ ಮಾಯಿಸಂಭವಮ್|
ಮಾಯಿವ್ಯಾಜೇನ ಯಾಸ್ಯಾಹೋ ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಶನ್ಯೈಃ ಶನ್ಯೈಃ||೧೪||

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾರ್ಯಶ್ಚಾತುರ್ಮಾಸ್ಯಾದನಂತರಮ್|
ಗತ್ವಾ ಸಶಿಷ್ಯೋ ಗಂಗಾಯಾಂ ಸ್ನಾತ್ವಾಯಾದುತ್ತರಾಂ ದಿಶಮ್||೧೫||

ನಂದಿಗ್ರಾಮಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಹರಿಂ ಸಂಸ್ಥಾಯ ಸಜ್ಜನಾನ್|
ನಿರೋಗಮಕರೋದಾಯೋ ರಹೋ ನಾಥಮಸೇವತ||೧೬||

ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಶ್ಚ ತಚ್ಛಿಷ್ಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸಂಭಾಜಿತಾ ಜನ್ಯೈಃ|
ಬದರ್ಯಾಂ ಮುನಯಃ ಸ್ನಾತ್ವಾ ತೀರ್ಥೇ ತೀವ್ರಂ ತಪೋಽಚರನ್||೧೭||

ನಾರಾಯಣ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಮೋ ವಸ್ತಾತ್ವಿಕಾಃ ಸುರಾಃ|
ಹಾಹಾ ನಃ ಸುಗತಿಂ ದೇಹಿ ಗುರೋ ನಾಥೇತಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ||೧೮||

ತೇಷಾಮಾವಿರಭೂತ್ಸತ್ಯಪ್ರಜ್ಞಃ ಸಾಕಂ ಮಹರ್ಷಿಭಿಃ|
ತಸ್ಮೈ ಹಂಸಾಂ ದ್ರುತಂ ನೇಮುಃ ಸರ್ವೇ ತೇ ದೈತ್ಯಪೀಡಿತಾಃ||೧೯||

ಕ್ರದಂತಃ ಪತಿತಾನ್ ಭೂಮಾವೃವಾಚ ಸ ಮಹತ್ತಪಾಃ|
ಆಜ್ಞಾಯೋತ್ಥಾಪಯಾಮಾಸ ಜನಾಂಸ್ತೇಷಾಂ ಮಹದ್ಭಯಮ್||೨೦||

ಉಪವಿಶ್ವಾಸನೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಪವೇಶ್ಯ ಚ ತಾನ್ ಮುನೀನ್|
ಉವಾಚಾಹಂ ಭಯಂ ವೇದ್ಮಿ ಭವತಾಂ ತಪಸಾಽಖಿಲಮ್||೨೧||

ಅಯಂ ಕಾಲಃ ಕಲೇಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತೇನ ಚೋಪದ್ರುತಾ ಜನಾಃ|
ವತ್ಸಾ ವಿಮುಂಚತಾತ್ಯುಗ್ರಂ ತತ್ಪವಿಪ್ಲವಸಂಕಟಮ್||೨೨||

ತವಾಮೀ ಪ್ರಾಜ್ಞತೀರ್ಥಾಂತೇವಾಸಿನಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮೇ|
ಕ್ಷೇತ್ರೇಯಾಂತು ಪರಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮುಪಾಸ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್||೨೩||

ಶಿಷ್ಯೇಷ್ಟೇಕಃ ಶ್ರುತೀನಾಂ ತೇ ಸಂಪ್ರದಾಯಾಭಿಗುಪ್ತಯೇ|
ಚರತಾಂ ಮಾಯಿಭಿಃ ಸಾರ್ಥಂ ತೇಷಾಂ ಛಂದಾನುವರ್ತನೈಃ||೨೪||

ಸಂನ್ಯಾಸಯೇತ್ಸನಿಪಣಮೇಕಂ ವಂಶಧರಂ ದ್ವಿಜಮ್|
ಸೋಽಪ್ಯನ್ಯಮನ್ಯ ಸೋಽಪೀತಿ ವಂಶೋ ನಃ ಸ್ಯಾದಖಂಡಿತಃ||೨೫||

ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ ಸ್ವಾಮೀ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾದಿಸದ್ಗುಣಃ|
ತಸ್ಯ ದಾಸೋಽಸ್ಮ್ಯಹಂ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯುಪಾಸಾ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್||೨೬||

ಮಾಯಿನಾಂ ಲಾಂಛನಂ ಧಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಂ ತನ್ನಮನಾದಿಕಮ್|
ಸ್ಮೃತ್ವಾ ಹರಿಂ ತದಂತಸ್ಥಂ ಮಾಯಾವಾದಸ್ವ ಪಠ್ಯತಾಮ್||೨೭||

ಮಹಾಸುರಮಯೇ ಲೋಕೇ ನೈವಾವಿಷ್ಕರ್ತುಮರ್ಹಥ|
ಭೈರವ್ಯಾ ವಾ ಕೃಪಾಣ್ಯಾಂ ವಾ ಮಾಯಿನೋ ಘ್ನಂತಿ ವೈದಿಕಾನ್||೨೮||

ತೇಭ್ಯೋ ಗೋಪಾಯತಾತ್ಮಾನಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಂ ನ ಮುಂಚಥ|
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸತ್ಯಸಂವಿತಂ ತ್ಯಾಜ್ಯಂ ದಂಡಪಟಾದಿಕಮ್||೨೯||

ಮಾಯಿದತ್ತಂ ಪುನಸ್ತೇಭ್ಯೋ ದಂಡಾದ್ಯಂ ಪೂರ್ವವದ್ದದ್|
ತಾನನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ಸತ್ಯಾತ್ಮಾ ಪೂರ್ವವತ್ಸ ತಿರೋದಧೇ||೩೦||

ಪ್ರಾಜ್ಞಶಿಷ್ಯಾ ಯಯುಃ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ವಿರಕ್ತಾಃ ಪೌರುಷೋತ್ತಮಮ್|
ಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟೇನ ಮಾರ್ಗೇಣೋವಾಸ ಮಾಯಿಭಿಃ||೩೧||

ಏಕಂ ವಂಶಧರಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಕೃತ್ವೋಪಾಸ್ತಿಮಸಿಕ್ಷಯತ್|
ಅನ್ಯಂ ಸಂನ್ಯಸಸೋಽಪಿ ಸ್ವಂ ಸಂಪ್ರದಾಯಮಶಿಕ್ಷಯತ್||೩೨||

ಸೋಽಪ್ಯನ್ಯಮಿತ್ಯಯಂ ವಂಶೋ ನೋದಭಿದ್ಯತ ಭಾಗ್ಯತಃ|
ತತಃಕೇವಲವಂಶೇಽಸ್ಮಿನ್ ಮಾಯಿಭಿಃ ಸ್ವಜನಭ್ರಮಾತ್||
ಗೃಹ್ಯಮಾಣೋಽಚ್ಯುತಪ್ರೇಕ್ಷಃ ಪಾರಿವ್ರಾಜ್ಯಮುಪಾಗಮತ್||೩೩||

ಅಥಾಸುರಾಣಾಂ ಶ್ರುತಿದೂಷಕಾಣಾಂ

ಮುತ್ಸಾದನಾರ್ಥಯತಃ ಸುರೇಂದ್ರಾನ್|
ಆನಂದಯನ್ ಶ್ರೀದಯಿತಾಜ್ಞಯೇಶಃ
ಸಂಜೀವನಾತ್ಮಾವತತಾರ ಭೂಮೌ||೩೪||

ಸ ಭಗವಾನುಪನೀತಿಮಿತಃ ಪಿತುಃ
ಸಕಲದೇವಸುಲಕ್ಷಣಶಿಕ್ಷಣಃ|
ಅಧ್ಯತಪಾರಮಹಂಸ್ಯಮಥಾಶ್ರಮಂ
ಯತಿವರಾತ್ಪರಮಚ್ಯುತಚೇತಸಃ||೩೫||

ಪ್ರವರ್ತತಾ ಯಾ ಸನಕಾದಿಭಿಃ ಪುರಾ
ತತಃಪರಸ್ತಾತ್ಪರತೀರ್ಥಶಿಷ್ಯಕೈಃ|
ಹರೇರುಪಾಸ್ತಿಂ ಸ್ವಗುರುಪ್ರಸಾದಿತಾಂ
ಮಧ್ವಾಯ ಭಕ್ತ್ಯೋಪದಿದೇಶ ಹಂಸರಾಜ್||೩೬||

ಗುಣಾನಂತಾನುಪಸಂಹರನ್ ಹರೇ
ರನಂತರೂಪೇಷು ದುರಂತಸಂತತೇಃ|
ಅನಂತರೂಪೋ ಭಗವಾನಂತಧೀ
ರುಪಾಸ್ತಶರ್ವಾದಿಸುಪರ್ವಣಾಂ ಗುರುಃ||೩೭||

ದಸ್ಯೋರ್ಮಣಿಮತ ಉದಿತಂ

ದುರ್ಭಾಷ್ಯ ವ್ಯಸ್ಯ ಮಧ್ಯ ಆರಾಧ್ಯಃ|
ವೇದಾಂತಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯಂ
ಸಕಲಶ್ರುತಿತರ್ಕಬೃಂಹಿತಂ ಚಕ್ರೇ||೩೮||

ತತಾನ ತಂತ್ರ ಶ್ರುತಿ ಗೀತಿಕಾನಾಂ
ಭಾಷ್ಯಾಣಿ ವೇದೇಶ್ವರಚಕ್ರವರ್ತಿಃ|
ಪುರಾಣರಾಮಾಯಣಭಾರತಾನಾಂ
ಚಕಾರ ತಾತ್ಪರ್ಯವಿನಿರ್ಣಯಂ ಚ||೩೯||

ತಾರ್ಕಿಕದ್ವಿರದಪುಂಜಭಂಜನೇ
ಮಧ್ವಕೇಸರಿಣಿ ಹಂಸ ಜೃಂಭಿತೇ|
ಸಂಕಟೇನ ಚ ಭಯೇನ ಮಾಯಿಗೋ
ಮಾಯವೋ ದಶದಿಶಃ ಪರಾದ್ರವನ್||೪೦||

ವ್ಯದ್ಯೋಽತಿಷ್ಠ ವಿಚಿತ್ರರುಚಿರಃ ಸಂಪೂರ್ಣವಿಧ್ಯಾಕರಃ
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯಾದ್ಭುತವೀರ್ಯ ವರ್ಣನ ಪರೋ ನಾನಾರ್ಥಸಂಘೋಜ್ವಲಃ|
ಶರ್ವೇಂದ್ರಾದಿ ಸುವಂದ್ಯಲಾಲಿತಪದೋ ಮಾಯಾವಿನಾಂ ಭೀಷಣಃ
ಶ್ರೀಮಧ್ವೋ ವಿಜಯೀ ಚ ಮಧ್ವವಿಜಯೋ ನಾರಾಯಣೋದ್ಭವಃ||೪೧||

||ಇತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿಕುಲತಿಲಕ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯಸುತ
ನಾರಾಯಣಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತಮಣಿಮಂಜರ್ಯಾಂ

ಅಷ್ಟಮಸರ್ಗಃ||